

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických studií

Diplomová práce

Důchodová problematika v České republice

Bc. Nikola Vojtášková

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Nikola Vojtášková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Důchodová problematika v České republice

Název anglicky

Pension issues in the Czech Republic

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit, jak Česká republika řeší problematiku starobních důchodů a jaké jsou parametry a udržitelnost současného důchodového systému. Dílčím cílem práce je návrh variant spoření pro různé věkové kategorie k zajištění jejich potřeb ve stáří.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se bude zabývat problematikou penzí a penzijního systému v České republice a jak se v průběhu času měnila. Literární rešerše bude zpracována s využitím odborných literárních zdrojů a rovněž informací z webových stránek, zejména MPSV a Vlády ČR.

Praktická část bude obsahovat analýzu současné situace, demografického vývoje a dotazníkového šetření zaměřeného na zjištění, jak se lidé ekonomicky zabezpečují na důchod.

V závěru práce bude provedeno zhodnocení dosažených výsledků, budou formulována vlastní doporučení a návrh variant spoření pro jednotlivé věkové kategorie.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Důchodový systém, důchodová reforma, důchodové pojištění, demografický vývoj, starobní důchod, penzijní připojištění, otevřené podílové fondy, financování, penze, věk odchodu do důchodu.

Doporučené zdroje informací

ČESKO. *Cenné papíry : směnky, šeky, dluhopisy, zemědělské skladní listy, zákon o cenných papírech ; Kapitálový trh : podnikání na kapitálovém trhu, investiční služby, regulované trhy, kolektivní investování, komoditní burzy : redakční uzávěrka 2.7.2012.* Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-934-5.

ČESKO. *Sociální pojištění 2018 : pojistné na sociální zabezpečení, nemocenské pojištění, důchodové pojištění, organizace a provádění sociálního zabezpečení : velké změny všech zákonů od 1.2. 2018 : redakční uzávěrka 8.1. 2018.* Ostrava: Sagit, 2018. ISBN 978-80-7488-279-1.

KAHOUN, V. *Sociální zabezpečení : vybrané kapitoly.* Praha: Triton, 2010. ISBN 978-80-7387-346-2.

KUKALOVÁ, G. – MORAVEC, L. *Systém sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění v ČR.* Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2019. ISBN 978-80-213-2964-5.

PLUMMER, T. – HEGEDŮSOVÁ, R. – ČÍŽEK, R. *Prognóza finančních trhů : psychologie úspěšného investování.* Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0063-6.

REJNUŠ, O. *Finanční trhy.* Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3671-6.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lenka Kopecká, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 18. 11. 2021

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 23. 11. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Důchodová problematika v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lence Kopecké, Ph.D. za odborné názory a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat svojí sestře Lucii Vojtáškové, úspěšné manažerce v oblasti financí, za tipy a rady z praxe.

Důchodová problematika v České republice

Abstrakt

Hlavním cílem diplomové práce je zjistit, jak Česká republika řeší problematiku starobních důchodů a jaké jsou parametry a udržitelnost současného důchodového systému. Dílčím cílem práce je návrh variant spoření pro různé věkové kategorie k zajištění jejich potřeb ve stáří.

Diplomová práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se bude zabývat problematikou penzí a penzijního systému v České republice a jak se v průběhu času měnila. Literární rešerše bude zpracována s využitím odborných literárních zdrojů a rovněž informací z webových stránek, zejména MPSV a Vlády ČR.

V závěru práce bude provedeno zhodnocení dosažených výsledků, budou formulována vlastní doporučení a návrh variant spoření pro jednotlivé věkové kategorie.

Klíčová slova: důchodový systém, důchodová reforma, důchodové pojištění, demografický vývoj, starobní důchod, penzijní připojištění, otevřené podílové fondy, financování, penze, věk odchodu do důchodu.

Pension issues in the Czech Republic

Abstract

The main goal of the diploma thesis is to find out how the Czech Republic solves the issue of old-age pensions and what are the parameters and sustainability of the current pension system. A partial goal of this work is to design savings variants for different age categories to ensure their needs in old age.

The diploma thesis will be divided into theoretical and practical part. The theoretical part will deal with the issue of pensions and the pension system in the Czech Republic and how it has changed over time. Literary research will be processed using professional literary sources as well as information from websites, especially the Ministry of Labor and Social Affairs and the Government of the Czech Republic. The practical part will include an analysis of the current situation, demographic development and a questionnaire survey aimed at finding out how people economically secure their retirement.

At the end of the work, an evaluation of the achieved results will be made, own recommendations and a proposal of savings variants for individual age categories will be formulated.

Keywords: pension system, pension reform, pension insurance, demographic development, old - age pension, supplementary pension insurance, open - end mutual funds, financing, pensions, retirement age.

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Česká správa sociálního zabezpečení.....	13
3.2 Financování důchodů	14
3.3 Domovy důchodců	15
3.4 Důchody a politické strany	17
3.5 Druhy důchodů.....	18
3.5.1 Starobní důchod	18
3.5.2 Invalidní důchod	20
3.5.3 Vdovský/vdovecký důchod	22
3.5.4 Sirotčí důchod	22
3.6 Vývoj důchodového systému.....	23
3.7 Důchodový systém od ledna 2013 do ledna 2016.....	23
3.7.1 I. pilíř.....	24
3.7.2 II. pilíř.....	24
3.7.3 III. pilíř	24
3.8 Dva pilíře – aktuální důchodový systém	25
3.8.1 I. pilíř.....	25
3.8.2 II. pilíř.....	25
3.9 Nesrozumitelnost důchodového systému	25
3.10 Odchod do důchodu	27
3.11 Výše státního důchodu	29
3.12 Demografický vývoj.....	31
3.13 Cesty na zajištění kvalitního důchodu.....	32
3.13.1 Penzijní společnosti.....	33
3.13.2 Penzijní připojištění	34
3.13.3 Doplnkové penzijní spoření.....	36
3.13.4 Investiční a podílové fondy	37
3.14 Dopady do budoucna.....	39
4 Praktická část.....	41
4.1 Dotazník.....	41
4.2 Praktické výpočty.....	51

5	Výsledky a diskuse.....	59
6	Závěr	61
7	Seznam použitých zdrojů	65
8	Seznam obrázků a tabulek	70
8.1	Seznam obrázků.....	70
8.2	Seznam tabulek.....	70

1 Úvod

Důchodová problematika je velmi citlivým tématem, kterým se zabývá už mnoho generací. Tato oblast nabývá na důležitosti zejména proto, že se prodlužuje délka života a klesá počet narozených dětí. Tyto dva vlivy budou mít za následek, že se postupně bude snižovat reálná výše důchodu až na 20 % předešlého příjmu. To znamená, že pokud má dnešní aktivně pracující mzdu 25 000 Kč čistého, v důchodu dostane přibližně 5 000 Kč. Je to z toho důvodu, že důchodový systém v České republice je závislý na poměru aktivně pracujících a důchodců. Aktivně pracující dnes platí ze svých příjmů sociální pojištění, a to je přerozdělováno na starobní penze dnešních důchodců. Už dnes stát na výplatu důchodu nemá finanční prostředky a k tomu se rodí méně dětí, takže logicky ubývá aktivně pracujících, ale na druhou stranu přibývá důchodců. Proto není reálné, aby nás v důchodu živili budoucí generace. Na starobní penze bude tedy zbývat čím dál tím méně. Je tedy potřeba, aby si každý sám připravil finanční prostředky do důchodu a hlavně včas.

V České republice je důchodová problematika především řešena jen před volebním obdobím, kde všechny strany slibují vysoké důchody, přidání peněz současným důchodcům a to, že se o nás daná strana, nebo stát postará. Nicméně do dnešního dne žádná volební strana neučinila takové kroky, aby důchodový systém byl dlouhodobě udržitelný.

Zaměření diplomové práce bude zejména na historii důchodové problematiky, současnou situaci a cesty, jak si odložit dostatečné finanční prostředky na důstojné stáří. Řešením výše uvedené situace (více důchodců a méně aktivních pracujících) bude mít za následek, že se může zvýšit věková hranice odchodu do důchodu, nebo se může zvýšit sociální pojistné, případně budou muset generaci důchodců živit děti a v poslední řadě vznikne důchodová reforma, tedy systém, který nebude závislý na poměru důchodců a aktivně pracujících.

Je potřeba se touto problematikou zabývat s každou generací a se všemi občany České republiky. Člověk, který chce mít důstojné stáří by se měl spoléhat především sám na sebe, a ne na stát, který se o něj nepostará. V tomto případě by si měl každý občan odkládat dostatečné finanční prostředky, aby se poté vyhnul boji s chudobou či dokonce byl nucen opustit svůj dům a žít pod mostem. Dále by se měl naučit správné hospodaření s penězi a poté to naučit i své děti. Hlavním předpokladem zodpovědného člověka je především pochopení této situace a šíření té správné finanční gramotnosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem mé diplomové práce je zhodnocení důchodové situace v dnešní době a zároveň i rady pro správné tvoření finančních rezerv, které jsou pro renty v důchodu velmi důležité. Dalším cílem práce je zjištění, jak si obyvatelé České republiky spoří na svůj důchod a jak vnímají budoucí rentu, která je čeká. Hlavním přínosem mé diplomové práce jsou vlastní doporučení a náměty na zlepšení aktuální situace, které mohou vést ke zvýšení znalostí důchodové problematiky, a především ke zvýšení zájmu o spoření do důchodu.

2.2 Metodika

Práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. V první, teoretické části je především popsán a vysvětlen vývoj důchodového systému, dále současný stav důchodové reformy a různé cesty, jak se správně připravit na penzi. Do práce jsou zahrnuty také tři pilíře důchodové reformy, které se průběhem času měnily. Dále zde je popsáno, jak je možné se zapojit do spoření na důchod – ať už se jedná o penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření, či otevřené podílové fondy. A hlavně je do práce zahrnuto vysvětlení, jaký program je nejvýhodnější pro určitou cílovou skupinu obyvatel, jelikož jinak se na důchod bude připravovat 20letý a 40letý člověk. Diplomová práce je zaměřena na vysvětlení problematiky důchodové situace a jak je důležité, aby lidé tuto oblast života začali řešit včas.

Práce vychází z údajů České statistického úřadu, Ministerstva financí ČR, MPSV, Vlády ČR, Asociace penzijních společností, různých důvěryhodných webových portálů a také z vlastních pracovních zkušeností.

Praktická část je zaměřena hlavně na praktické výpočty, rady a ty nejvýhodnější cesty, jak se na správný důchod připravit. Je velice důležité, aby si občané ČR zvolili tu nejlepší cestu na tvoření rezervy do důchodu, ze které potom budou moci čerpat. Na tyto výpočty jsou využity kalkulačky konkrétních finančních institucí a konkrétních programů. Je zde vidět i jednotlivé zhodnocení penzijních programů či otevřených podílových fondů. Praktická část obsahuje i dotazníkové šetření, díky kterému je zjištěno, zda se lidé připravují na důchod a pokud ano, tak jakým způsobem.

3 Teoretická východiska

V České republice jsou celkem tři druhy důchodů – starobní, invalidní a pozůstalostní. Invalidní důchod se dělí na plný invalidní a částečný invalidní. Pozůstalostní důchod se rozděluje na vdovský/vdovecký a sirotčí. Důchodové zabezpečení spadá do sociálního pojištění. Důchodové pojištění je pro všechny občany České republiky povinné.

3.1 Česká správa sociálního zabezpečení

Důchodová problematika spadá pod Českou správu sociálního zabezpečení se sídlem v Praze 5, ulice Křížová 25. ČSSZ má k roku 2022 8 351 zaměstnanců (<https://data.cssz.cz/web/otevrena-data/graf-pocet-zamestnancu-cssz-dle-veku-v-roce>). Největší zastoupení zaměstnanců je ve věku 41-50 let a to konkrétně 34,9 %. Česká správa sociálního zabezpečení je orgán státní správy, který vykonává působnost v oblasti sociálního pojištění. Zároveň přispívá více než 35 % do státního rozpočtu. Je to největší finančně správní instituce státní správy ČR. ČSSZ má k 31.12.2022 na starosti správu pojištění pro 4,6 mil. pojištěnců (https://www.cssz.cz/web/cz/prehledy-o-poctech-klientu#section_1), z toho více než 2,8 mil. penzistů (https://www.cssz.cz/duchodova-statistika#section_0). Celkem je v ČR 2,3 mil. starobních důchodců z toho je 680 tis. s předčasným důchodem, 413 tis. invalidních důchodců (nejvíce je zastoupených v I. stupni invalidity a to celkem 176 tis., II. stupeň invalidity má 77 tis. obyvatel a III. stupeň 158 tis. obyvatel), pozůstalostních důchodců je 63 tis. (sólo vdovy 19 tis., sólo vdovci 4 tis., sirotci 39 tis.). Dle dat k 31.12.2021 vyplácí celkem přes 3,5 mil. důchodů. Za rok 2021 bylo 145 919 nově přiznaných důchodů, z toho bylo nejvíce přiznaných starobních důchodů – celkem 71 777. Celkové výdaje na důchody v roce 2021 bylo 519 584 027 tis. Kč. (<https://www.cssz.cz/web/cz/statisticke-rocenky>). Žádný důchod není přiznán automaticky, je potřeba o něj osobně zažádat na OSSZ podle místa bydliště.

Kromě důchodové problematiky jsou jejími činnostmi – posuzování pracovní neschopnosti občanů pro účely soudního řízení, rozhoduje o dávkách důchodového pojištění, vybírá pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti podle zvláštního zákona a vede evidenci práce neschopných občanů.

Zřizovatelem ČSSZ je Ministerstvo práce a sociálních věcí se sídlem v Praze 2, v ulici Na Poříčním právu 1/376. MPSV je úřední orgán státní správy. V čele je ministr, který je

zároveň členem vlády. MPSV vypracovává koncepce v oblasti sociální zabezpečení, vykonává dozor nad územními orgány samosprávy této oblasti (<https://www.mpsv.cz/web/cz/kontakty>).

Dalším úřadem je Okresní správa sociální zabezpečení, které sídlí v každém okrese České republiky. OSSZ spravuje sociální problematiku občanů žijících na území daného okresu. Zároveň rozhoduje o vzniku a zániku důchodového pojištění, stanovuje výši sociální podpory občanů, rozhoduje o sankcích a pokutách OSVČ, kontroluje obecní úřady v této oblasti a rozhoduje o vzniku a zániku nemocenského pojištění.

3.2 Financování důchodů

V České republice jsou tři zákonná pojištění – sociální, zdravotní pojištění a povinné pojištění odpovědnosti organizace za škodu způsobenou pracovním úrazem a nemocí z povolání. Prostředky ze sociálního pojištění se využívají především k výplatám důchodů, nemocenských dávek a dávek v nezaměstnanosti. Výběr pojistného a využití těchto prostředků zabezpečuje správa sociální zabezpečení. Druhým zákonným pojištěním je zdravotní pojištění. Z tohoto pojištění jsou hrazeny práce lékařů a léky. Toto zabezpečují zdravotní pojišťovny. V ČR je největší Všeobecná zdravotní pojišťovna). Třetím a posledním zákonným pojištěním je povinné pojištění odpovědnosti, které je podnikatel povinen odvádět, pokud zaměstnává alespoň jednoho zaměstnance. Pokud zaměstnanec onemocní z povolání či utrpí úraz, dostává z tohoto pojištění náhradu příjmů. (Klínský, Münch, 2008, s.159–162).

Za všechny zaměstnance odvádí část pojistného zaměstnavatel (podnik). Základem pro výpočet, tedy vyměřovacím základem, je hrubá mzda. Druhou část odvádí sám zaměstnanec. Pokud se jedná o OSVČ, jako vyměřovací základ je využíván základ daně. Zároveň je stanovena i minimální výše vyměřovacího základu. Tímto je dána minimální částka pojistného, která se musí odvádět (Klínský, Münch, 2008, s.159–162). Pro podnikatele na hlavní činnosti je minimální měsíční vyměřovací základ 11 188 Kč, záloha 3 267 Kč (<https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni-v-roce-2022>).

Pojistné se platí měsíčně nejpozději do 8. dne následujícího měsíce. Toto pojistné je placeno na zálohy, které se po skončení roku vyúčtují. Pro správu sociálního pojištění každý vypracuje přehled o příjmech a výdajích. Z toho vypočteme vyměřovací základ a následně

další pojistné. Obdobný přehled zpracováváme i pro zdravotní pojišťovnu. Pokud poté vznikne nedoplatek, je potřeba ho uhradit. Pokud vznikne přeplatek, můžeme zažádat o jeho navrácení. To postačí, když uvedeme přímo do zmíněného přehledu.

Důchody jsou poskytovány z důchodového pojištění, to tedy znamená, že je potřeba splnit jednu ze základních podmínek na vznik nároku na důchod a to – získání potřebné doby pojištění. Většinu rent vyplácí ČSSZ, výjimkou jsou důchody vojáků z povolání, hasičů, policistů, zaměstnanců bezpečnostní informační služby nebo vězeňské služby. O těchto důchodech rozhodují ministerstva spravedlnosti, vnitra a obrany.

3.3 Domovy důchodců

Je potřeba se také zaměřit na problematiku v domovech důchodců. Domovy důchodců či domy s pečovatelskou službou je bydlení buď formou nájmu, nebo koupí bytu. Obvykle jsou tyto komplexy moderní a jsou uzpůsobeny potřebám seniorů. Toto bydlení je určeno pro seniory, pro které je náročné žít samostatně, ale zároveň nevyžadují komplexní péči. Byty jsou určeny pro seniory, kteří jsou soběstační v základních životních úkonech, ale pro zajištění dalších potřeb potřebují pomoc a péči z důvodu věku či zhoršeného zdravotního stavu. Přičemž tuto péči a pomoc nemohou zajistit rodinní příslušníci z důvodu zaměstnání či samotného zhoršeného zdravotního stavu.

Ubytování je poskytnuto přes nájemní smlouvu. V bytech je zajištěna pečovatelská služba (externí či vlastní). Služby zde fungují na základě dohody seniora a daného poskytovatele. Pečovatelská služba se zakládá především v dodání, podání či přípravě jídla, při nákupu, osobní hygieně, praní prádla, úklidu apod. Čas a jednotlivé úkony, které poskytuje pečovatelská služba si důchodce vyjedná s poskytovatelem a zároveň toto obě strany stvrdí podpisem smlouvy. Nabídka a podmínky se v jednotlivých zařízeních liší (<https://www.mujuduchod.cz/typy-sluzeb>).

Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů.

Cílem těchto služeb bývá podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, rozvíjet schopnosti uživatelů služeb a umožnit jim, pokud toho mohou být schopni, vést samostatný život, snížit sociální a zdravotní rizika související se způsobem života uživatelů.

Sociální služby pomáhají lidem žít běžným životem, umožňují jim pracovat, nakupovat, navštěvovat školy, místa víry, účastnit se aktivit volného času, starat se sám o sebe a o domácnost apod. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti jejich života. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel. Mezi nejpočetnější skupiny příjemců sociálních služeb patří zejména senioři a lidé se zdravotním postižením.

Sociální služby a příspěvek na péči jsou při splnění podmínek stanovených v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách s účinností od 1.1.2007 poskytovány osobám, které jsou na území ČR hlášeny k trvalému pobytu, osobám, kterým byl udělen azyl, občanům a rodinným příslušníkům občana členského státu EU či cizinci, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu po dobu delší než 3 měsíce.

Zřizovatelé těchto domovů důchodců jsou především stát, obce, kraje, soukromé osoby, církve a nadace. Obce a kraje dbají na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb, zejména zjišťováním skutečných potřeb lidí a zdrojů k jejich uspokojení. Nejznámější nadací je nadace Taťany Gregor Brzobohaté s názvem Nadace Krása pomoci. Tato nadace byla založena v roce 2008. Od tohoto roku rozdělili mezi neziskové organizace, které pomáhají seniorům více než 32 mil. Kč a zároveň celkem podpořili seniory částkou více než 46 mil. Kč. V rámci projektu Doma Bez Obav pomohli tisícům důchodců, aby mohli důstojně žít doma. Pravidelně se také účastní mezinárodních konferencí, zároveň svojí práci prezentovali i na půdě OSN. Dalším projektem je Zlatá Práce, ve kterém pomáhají lidem, kteří jsou starší 50 let najít zaměstnání, kde si zaměstnavatelé budou vážit jejich dlouholetých zkušeností. Zároveň spolupracují i s dobrovolníky. Což znamená, že seniorům, kteří jsou sami najdou společníka na procházky, na posezení k čaji či do divadla. Rází heslo, že nikdo by neměl být sám (<https://www.krasapomoci.cz/o-nadaci/>).

K datu 18. 3. 2019 je dle mpsv.cz registrováno 978 domovů pro seniory v celé ČR a v té době bylo v ČR 2 410 080 starobních důchodců (https://www.cssz.cz/web/cz/duchodova-statistika#section_1). Domovy pro seniory jsou

přeplněné a dle Asociace poskytovatelů sociálních služeb se může stát, že za pár desítek let bude dvojnásobný počet důchodců. Což by znamenalo, že pro většinu lidí nebudou k dispozici místa v domovech pro seniory. Někteří senioři čekají na místo v domově pro seniory i několik let. Podle statistik v roce 2018 bylo v domovech pro seniory k dispozici 37 000 lůžek. Kapacitu je potřeba nejvíce navýšit do roku 2035. V té době začnou do důchodu odcházet silné ročníky, tzv. Husákovy děti.

3.4 Důchody a politické strany

Je potřeba se zaměřit i na politické strany a jak plánují své důchodové reformy dle MPSV. První stranou je strana ČSSD, která říká, že důchodové zabezpečení má být stále založeno na průběžném stylu financování. Vytvořením systému individuálních účtů by měl mít každý jednotlivec přehled o svých odvodech do důchodového zabezpečení. Věková hranice je stanovena na 65 let. Minimální důchod by měl být do roku 2040 ve výši 1,2násobku životního minima domácnosti s jedním členem a od roku 2040 by se měl minimální důchod snížit na 1,1násobek životního minima.

Strana KDU-ČSL říká, že je potřeba mít důchodové zabezpečení založeno na vícezdrojovém financování. Což znamená, aby občané měli možnost částečného vystoupení z penzijního systému verzí přesměrování části odvodů do soukromého systému zabezpečení do důchodového věku. Podmínkou pro částečné vyvázání je převod svých prostředků na kapitálové spoření. Hranice odchodu do důchodu je u mužů 65 let a u žen by měla zůstat hranice dle počtu vychovaných dětí.

Variantou KSČM má být zachován současný stav důchodového systému. Od roku 2030 by se měla navyšovat věková hranice odchodu do důchodu bez ohledu na počet vychovaných dětí o 4 měsíce za rok, až dosáhne 65 let.

Strana ODS říká, že první pilíř by měl zajišťovat rovný důchod, tedy důchod pro všechny stejný, ve výši 20 % průměrné mzdy. Měla by se snížit povinná platba do průběžného systému. Zároveň klesne váha vložených prostředků do státního důchodového zabezpečení a tím pádem se zvýší prostor pro soukromé pojištění. Věková hranice do důchodu se bude zvyšovat až do věku 65 let pro ženy i muže. Věk odchodu do důchodu by se měl stále navyšovat tak, že v roce 2100 bude odchod do důchodu pro ženy i muže 71 let.

Varianta US-DEU říká, že hlavní roli zde hraje reformovaný PAYG pilíř. Zároveň dojde ke zvýšení rovnocennosti aktuálního systému v sestavení s parametrickými změnami a k podpoření individuálního důchodového pojištění. Hranice odchodu do důchodu bude navyšována na 65 let. Nicméně růst věkové hranice by se měl zastavit až v roce 2043, kdy odchod do důchodu bude pro ženy i muže 67 let.

3.5 Druhy důchodů

V České republice jsou 3 druhy důchodů. Starobní, s tím související předčasně starobní, které se vyplácejí ve stáří.

Invalidní, které jsou vypláceny pro všechny tři stupně invalidity a jsou poskytovány pro občany, kteří z důvodu dlouhodobého špatného zdravotního stavu nejsou schopni naplno pracovat či vůbec pracovat. A poté i vdovské, vdovecké důchody, které jsou vypláceny, pokud občanům zemře manžel nebo manželka. A v poslední řadě jsou zde sirotčí důchody, které jsou poskytovány neplnoletému dítěti, které se nemůže živit zatím samo a pokud zemře jeden či oba rodiče.

3.5.1 Starobní důchod

Odchod do starobního důchodu není povinností, pouze právem každého z obyvatel ČR. Nárok na starobní důchod vzniká za splnění dvou podmínek – dosažení důchodového věku a zároveň mít po správnou dobu důchodové pojištění. Tyto dva ukazatele může velmi jednoduše spočítat kalkulačka ČSSZ. Je možné také využít i předčasný starobní důchod. Pro tento předčasný odchod je potřeba splnit určitou dobu důchodového pojištění. Pokud ČSSZ tento předčasný důchod schválí a přizná, nelze se to vzít zpět a do budoucna se vylučuje jakýkoliv nárok na starobní důchod. Tato doba, o kterou půjdou lidé dříve do důchodu, výši penze sníží, to znamená, že dojde ke krácení. Toto krácení je posléze trvalé.

Žádost o starobní důchod se podává osobně na OSSZ v místě trvalého bydliště. Pokud důchodce není schopný dostavit se osobně, může za sebe na úřad poslat zmocněnou osobu (je potřeba mít neověřenou plnou moc). Tato žádost se může vystavit i zpětně. Následná výplata bude doplacena. Limit pro výplatu penze je 5 let zpět, poté již není možné činit nárok na výplatu splátek.

Důchody se vyplácí dopředu v pravidelných splátkách. Důchodce si poté může zvolit, zda chce prostředky převádět na běžný účet, či je získávat hotovostně přes Českou poštu. Pokud využije možnost v hotovosti, je z každé splátky důchodu odečten poplatek ve výši 29 Kč (<https://www.cssz.cz/web/cz/starobni-duchod>).

Pro odchod do důchodu je potřeba, aby každý občan odpracoval určitý počet let. Jak je vidět na obrázku 1, je potřeba (pokud občané půjdou do důchodu po roce 2018) odpracovat min. 35 let. Je to takto nastavené podle zákona č. 155/1995 Sb. (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-155#cast4>).

Obrázek 1 počet odpracovaných let

dosažení důchodového věku	potřebná doba pojištění činí:
před rokem 2010	25 let
v roce 2010	26 let
v roce 2011	27 let
v roce 2012	28 let
v roce 2013	29 let
v roce 2014	30 let
v roce 2015	31 let
v roce 2016	32 let
v roce 2017	33 let
v roce 2018	34 let
po roce 2018	35 let

(zdroj: <https://www.cssz.cz/starobni-duchod-podrobne>)

Do těchto odpracovaných let se všem započítává každé zaměstnání, ze kterého se odvádělo důchodové pojištění. Dále se sem počítá podnikání či samostatně výdělečná činnost. Z podnikání je potřeba odvádět sociální pojištění, které se následně počítá do důchodu. Do odpracovaných let můžeme započítat i studium. Zde ale záleží na tom, kdy jsme studovali. Od 1.1.2010 se již škola do odpracovaných let nezapočítává. Do důchodu se také počítá péče o dítě do 4 let, péče o nemocné nebo postižené děti či osoby blízké. Do náhradní doby do důchodu se počítá i vojenská nebo civilní služba, invalidní důchod 3. stupně. Dále se do důchodu počítá i evidence na úřadu práce, ale pouze omezeně. V případě pracovní neschopnosti se tyto dny také započítávají do odpracovaných let. Další variantou započítání let do důchodu je otcovská dovolená po narození dítěte. Tato doba trvá celkem 7 dnů po narození, které muž tráví doma. Posledními variantami je dobrovolné pojištění a pobírání před důchodu (<https://ceskeduchody.cz/navody/odpracovane-roky-pro-duchod-co-se-pocita-nahradni-doba>).

Starobní důchod se skládá ze základní a procentní výměry. Základní neboli pevná výměra je pro všechny občany stejná. Aktuálně činí 27 % aktuální průměrné mzdy v ČR. Pro rok 2023 je to 4 820 Kč. To tedy znamená, že nemůžeme mít nižší důchodu než tuto částku. Druhou částí výpočtu je procentní výměra. Tato výměra tvoří větší část důchodu. Částka se odvíjí od výdělků, které jsme získali za celý život a také od toho, kolik máme odpracovaných let (<https://www.cssz.cz/duchodova-kalkulacka>).

3.5.2 Invalidní důchod

Invalidní důchod je vyplácen v závislosti na stupni invalidity. Tento stupeň spočívá hlavně v míře zhoršené pracovní schopnosti (I. stupeň – pokles o 35–49 %, II. stupeň – pokles o 50–69 % a III. stupeň – pokles o více než 70 %). Aby měli lidé nárok na invalidní důchod, musí splnit určité podmínky. Jedna podmínka je zjištění invalidity – tomu předchází především posuzování zdravotního stavu. Druhou podmínkou je doba pojištění před vznikem invalidity. Tato doba nemusí být vyžádána v případě, že se jedná o invaliditu následkem nemoci z povolání či pracovním úrazem.

Žádost o invalidní důchod podává osobně občan sám na OSSZ v místě trvalého bydliště. Nicméně je potřeba, aby této žádosti předcházela odborná konzultace s ošetřujícím lékařem. Zdravotní stav poté hodnotí revizní lékař. Posudkový lékař poté posuzuje zdravotní

schopnosti či neschopnost. Zjišťuje, zda jsme schopni či neschopni práce. Výsledkem je rozdělení na částečný nebo plný invalidní důchod. Pokud je invalidita natolik rozšířená, že sám žadatel není schopen si o invalidní důchod zažádat, může za něj tuto žádost podat i rodinný příslušník. Ten musí předložit souhlas s podáním žádosti a potvrzení ošetřujícího lékaře, že žadatel není schopen si o dávku sám požádat.

Přiznání tohoto druhu důchodu nemusí být trvalé. Závisí totiž přímo na vývoji zdravotního stavu, který se může časem měnit. Díky výsledkům kontrolních lékařských zpráv může nastat, že pokles dané pracovní schopnosti již nespadá do invalidity, tedy poté výplata důchodu zaniká. ČSSZ důchody vyplácí opět dopředu v pravidelných splátkách, stejně jako u starobních důchodů. Poté si žadatel může vybrat, zda peníze nechat posílat na účet, či si nechávat prostředky zasílat prostřednictvím České pošty v hotovosti (<https://www.cssz.cz/web/cz/invalidni-duchod/>).

Pro vyplacení invalidního důchodu je potřeba splnit dvě podmínky. První podmínkou je pokles pracovní schopnosti a druhou podmínkou je doba pojištění – dle tabulky 1.

Tabulka 1 počet odpracovaných let – invalidní důchod

do 20 let	méně než 1 rok
20–22 let	1 rok
22–24 let	2 roky
24–26 let	3 roky
26–28 let	4 roky
nad 28 let	5 let

(zdroj: <https://www.mesec.cz/socialni-davky/duchody/invalidni-duchod/>)

Výše invalidního důchodu se skládá ze základní a procentní výměry. Základní výměra je stejná pro všechny dávky, procentní výměra závisí na příjmech před vznikem invalidity, na délce pojištění a na stupni invalidity. Vyšší základní výměry stanovuje zákon o důchodovém pojištění. Aktuální základní výměra činí 3 550 Kč. Procentní výměra má tři oblasti, které závisí na stupni invalidity. V případě třetího stupně invalidity, člověk získá 1,5 % z výpočtového základu za každý rok pojištění. V případě druhého stupně to činí 0,75 % a v případě prvního stupně je to 0,5 %. Minimální výše procentní výměry je stanovena na 770

Kč. To tedy znamená, že minimální invalidní důchod činí 4 320 Kč (<https://www.mesec.cz/socialni-davky/duchody/invalidni-duchod/>).

3.5.3 Vdovský/vdovecký důchod

Vdova či vdovec mají nárok na tento druh důchodu po zemřelé osobě, která již v minulosti pobírala starobní či invalidní důchod. Pokud zatím osoba nezažádala o žádný důchod, může být vdovský/vdovecký důchod vyplácen, pokud daná osoba splnila veškeré podmínky pro nárok na důchod. Podmínkou výplaty důchodu je především existující manželství v době úmrtí, či pokud se nejednalo o smrt následkem úrazu v práci. Dnem znovu uzavření nového manželství tento nárok zanikne. V případě registrovaného partnerství důchod druhé osobě nenáleží. A to bohužel ani v případě dlouhodobého soužití a při společné výchově dětí.

Podání žádosti je stejné jako u dvou předchozích důchodů. Tedy samostatně občan podá žádost na OSSZ a v místě trvalého bydliště. Případně může žadatele zastoupit ověřená osoba. O důchod je možné zažádat zpětně, všechny prostředky budou poté vyplaceny.

Výplata důchodu se vyplácí po dobu jednoho roku od úmrtí manželky/manžela. Pokud tato doba uplyne, důchod může pokračovat, ale pouze za splnění určitých kritérií: pozůstalá osoba se musí starat o nezletilé dítě, o dítě zdravotně postižené nebo vyžadující mimořádnou péči, pečuje o úplně bezmocného rodiče žijícího ve společné domácnosti nebo o bezmocného rodiče staršího 80 let, nebo dosažení určitého věku či rodiče zemřelého, kteří jsou na pozůstalé osobě závislí. Dalším kritériem je to, že sám pozůstalý je v invalidním důchodu III. stupně. Posledním kritériem je dosažení zákonem stanoveného věku. Důchod se poté opět vyplácí pravidelně na běžný účet či hotovostně přes Českou poštu (<https://www.cssz.cz/web/cz/vdovsky-vdovecky-duchod>).

3.5.4 Sirotčí důchod

Sirotčí důchody můžeme zařadit mezi pozůstalostní důchody, které se poskytují osiřelým dětem. Sirotek, který je zároveň nezaopatřeným dítětem, může zažádat o sirotčí důchod po zemřelém rodiči. Zemřelý rodič musí pobírat starobní či invalidní důchod anebo zemřít následkem úrazu v práci. Nárok na tento důchod nevzniká po pěstounovi. Nezaopatřeným dítětem rozumíme dítě, které zatím neskončilo povinnou školní docházku a

zároveň nejdéle do 26 let. Pokud již povinná školní docházka skončila a dítěti zatím nebylo 18 let, považuje se i tak za nezaopatřené dítě. Je potřeba, aby dítě bylo vedeno na úřadu práce jako uchazeč o pracovní místo a zároveň nesmí pobírat podporu v nezaměstnanosti. Nárok na sirotčí důchod zaniká osvojením.

Žádost je podávána na OSSZ, rozhodnutí poté trvá max. 90 dnů, většinu je žádost vyřízena dříve. Jako vyjádření se poté zasílá dopis, kde je napsáno, zda osoba splňuje podmínky pro výplatu sirotčího důchodu a v jaké výši a od jakého data. Případně přijde odpověď, že byla žádost zamítnuta a podmínky nebyly splněny. Výplata náleží dětem nejdéle do 26 let. Pokud jakékoliv podmínky pro výplatu pomínou, dojde k zastavení důchodu. Tuto rentu lze obnovit, pokud jsou znovu splněné veškeré podmínky, a především jsou řádně prokázány. Opět si žadatel může vybrat, zda si peníze nechá jednou měsíčně poslat na účet, či si vybere možnost zasilání hotovosti přes Českou poštu. (<https://www.cssz.cz/web/cz/sirotci-duchod>).

3.6 Vývoj důchodového systému

V současné době je postaven důchodový systém v České republice na dvou pilířích. V roce 2013 jsme mohli jako obyvatelé ČR využít možnost ještě jednoho pilíře. Tento pilíř byl díky své nevýhodnosti posléze zrušen. Aktuálně tedy důchodové kalkulačky počítají už jen s prvním a druhým pilířem (původně třetím pilířem).

Hlavním cílem důchodové reformy nebylo zvýšení důchodů, ale bylo to především z důvodu neprohlubování státního dluhu, aby se jednoduše stát nezadlužil více, než je potřeba. Důchodová reforma není vymyšlena pro dobro lidí, ale především pro dobro státu. Stát nám zajistí pouze zabezpečení hranice chudoby.

Důchod od státu = bude pro všechny pouze přilepšením

Vlastní spoření = zajistí nám důstojné stáří, a především to bude hlavní zdroj obživy

3.7 Důchodový systém od ledna 2013 do ledna 2016

Od 1.1.2013 byl důchodový systém rozdělen na tři pilíře. První pilíř, tzv. důchodové pojištění, druhý pilíř – tzv. důchodové spoření a třetí pilíř – tzv. doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění.

3.7.1 I. pilíř

Tento pilíř je povinný a funguje na bázi odvádění příspěvků z mezd pracujících, konkrétně jako sociální pojistné. Z těchto příspěvků jsou aktuálně placeny 3 typy důchodů (pozůstalostní, invalidní i starobní). Lidé, kteří aktuálně platí důchodové pojištění, budou mít, při odchodu do penze, nárok na starobní důchod. Podmínkou je zde pouze dosažení důchodového věku a odvádění těchto příspěvků po určitý čas (<https://www.mpsv.cz/documents/20142/225485/Analyza.pdf/69192386-f6b6-c780-e2ac-62e16e63cd3f>).

3.7.2 II. pilíř

Pokud si chtěl kdokoliv spořit na svůj důchod, mohl využít možnosti II. pilíře, tedy důchodové spoření. Odváděl tedy poté každý měsíc 3 % z předchozího I. pilíře a 2 % ze své hrubé mzdy, tato částka byla pevně nastavená podle příjmu. Lidé tedy měli na výběr buď odvádět 28 % hrubé mzdy na sociální pojištění, nebo vstoupit do II. pilíře, odvádět 25 % hrubé mzdy na sociální pojištění a 3 % soukromě do určitého penzijního fondu. Je důležité zmínit, že z tohoto spoření nešlo vystoupit, rozhodnutí bylo nevratné. Při založení II. pilíře si mohl účastník vybrat, zda bude chtít peníze čerpat jako penzi, nebo zda se bude po smrti účastníka vyplácet pozůstalým následující 3 roky. Třetí varianta výplaty peněz byla možnost, dát peníze do dědického řízení. II. pilíř byl díky svému nezájmu a nevýhodnosti ukončen k 31.12.2015 (<https://www.mpsv.cz/documents/20142/225485/Analyza.pdf/69192386-f6b6-c780-e2ac-62e16e63cd3f>).

3.7.3 III. pilíř

V té době bylo možné využít jako spoření na svůj důchod soukromé spoření a vlastní úspory občana. Lidé si mohli na svůj účet spořit sami a díky zhodnocení, státním příspěvkům či příspěvkům od zaměstnavatele si mohli sami odložit dostatečné finanční zajištění na stáří. Vstup do tohoto pilíře byl dobrovolný a v případě potřeby bylo možné tento pilíř ukončit či pozastavit a peníze vybrat. V tomto pilíři mohli lidé do konce roku 2012 využít program penzijního připojištění. Ten byl začátkem roku 2013 nahrazen doplňkovým penzijním připojištěním. (<https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/soukrome-penzijni-systemy/zakladni-informace>).

3.8 Dva pilíře – aktuální důchodový systém

Aktuální situace a důchodový systém je postavený na dvou pilířích. Díky nevýhodnosti II. pilíře se v roce 2016 tento pilíř zrušil a lidem zůstala možnost využívat pouze pilíře dva.

3.8.1 I. pilíř

Tento pilíř zůstal beze změny. Občané stále musí odvádět sociální pojištění, které je rozdělováno mezi současné důchodce. Tento pilíř je tedy stále povinný.

3.8.2 II. pilíř

Druhý pilíř se po roce 2015 skládá ze soukromého spoření, penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření. Tento pilíř je dobrovolný a každý člověk si může vybrat, zda pilíř využije, nebo jakou variantu odkládání prostředků využije. Bez spoření nad rámec II. pilíře nepůjde udržet životní úroveň důchodců ve stáří (<https://www.mpsv.cz/duchodove-pojisteni>).

3.9 Nesrozumitelnost důchodového systému

Je potřeba zmínit, že občané nemají důležité informace k dispozici. Lidé neví, zda se nezmění podmínky odchodu do důchodu. Zároveň 5-6 000 seniorů každý rok přichází o důchody právě kvůli podmínce délky pojištění – 35 let. A zároveň lidé nemají představu, s jakou rentou budou muset vyjít v důchodu. Díky neinformovanosti občané důchodovému systému nedůvěřují, snadno podléhají určitým dezinformacím a vytváří si na důchod nízké úspory.

Dále je potřeba se zaměřit na nespravedlivost aktuálního důchodového systému. Tento důchodový systém nedoceňuje péči a výchovu dětí. Ženy mají aktuálně v průměru důchod o 2 663 Kč nižší než muži. To tedy znamená, že ženy jsou za výchovu dětí „trestány“ dvakrát. Poprvé nižší mzdou v životě a podruhé nižší rentou v důchodu. Další nespravedlností je to, že lidé s náročnějším zaměstnáním mají stejný odchod do důchodu jako všichni ostatní. Více než 450 000 lidí s náročnějším zaměstnáním může odejít do důchodu dříve, ale pouze za cenu trvale nižší renty. Třetí nespravedlností je nedoceníení důchodců, kteří stále pracují. Za jeden roku práce v důchodu získají lidé s průměrnou mzdou navíc

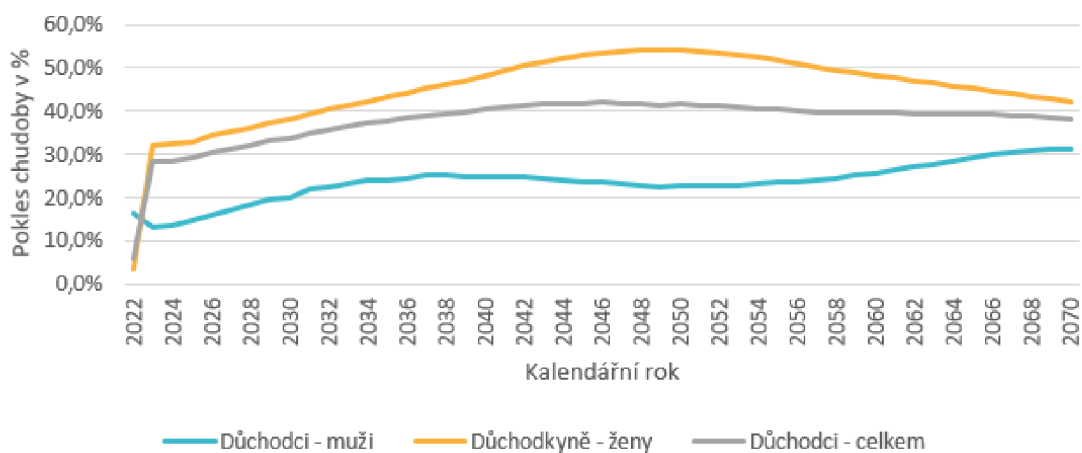
k důchodu 81 Kč. Toto se týká 300 000 pracujících důchodců. Předposlední nespravedlností je nízký důchod i přes celoživotní práci. Zhruba 121 000 důchodců nemá důchod ani 10 000 Kč. Přitom chudoba důchodce, který je v páru začíná na 9 613 Kč měsíčně. Poslední nespravedlností je velmi dlouhá doba pojištění. Kvůli nesplnění této podmínky nedosáhnou na správnou rentu i lidé, kteří většinu svého života pracovali.

Velkým problémem neudržitelnosti důchodového systému je především zranitelnost našeho systému, která vyplývá ze závislosti na příjmech z pojistného. V České republice financuje pojistné až 77 % výdajů na důchody. V Evropské unii je to 52 %. Výdaje na renty důchodců tvoří 31,4 % výdajů státního rozpočtu. V roce 2020 to bylo 507,3 mld. Kč z celkových 1 618,1 mld. Kč. V budoucnu budou také příjmy z pojistného omezeny. Bude to především z důvodu stárnutí populace a z důvodu změn na trhu práce, které budou v důsledku digitalizace. Až 51 % všech pracovních míst v České republice významně ovlivní automatizace.

Důchodový systém je tedy potřeba stabilizovat, a to především dostatečnými příjmy. K důchodové reformě je potřeba udělat celkem 7 změn. První změnou je výchovné za péči o vychované děti. Pro hlavního pečujícího rodiče ve výši 500 Kč měsíčně, maximálně pro 3 děti. Toto výchovné by bylo poskytnuto pro současné i budoucí důchodce. Druhou změnou by byl jiný věk odchodu do důchodu pro náročné profese. Za náročnou profesi jsou považovány pozice v 3. a 4. kategorii dle kategorizace práce (brusiči, horníci, svářeči, všeobecné sestry se specializací apod.). Za každých deset odpracovaných let, jeden rok do důchodu dříve. Třetí změnou by bylo nastavení základního důchodu pro všechny důchodce. Tento základní důchod by byl ve výši 10 000 Kč měsíčně. Čtvrtá změna by se týkala zkrácení doby pojištění. Tato doba by nastala po 25 letech pojištění místo dříve stanovených 35 let. Po odpracovaných 25 letech by každý důchodce dostal plný starobní důchod. Pátá změna se týká nastolení vícezdrojového systému financování. Šestou změnou jsou nižší daně pro důchodce v zaměstnání. Na závěr, poslední sedmou změnou je možnost důchodové kalkulačky pro všechny občany. Tato kalkulačka lidem ukáže, co přesně musí ještě splnit, aby mohli odejít do důchodu a zároveň s jak vysokým důchodem můžou počítat.

Díky této důchodové reformě zásadně klesne celková chudoba důchodců, jak můžeme vidět v následujícím grafu.

Obrázek 2 pokles chudoby

(zdroj: <https://www.mpsv.cz>)

Obrázek 2 a celková reforma je dle Komise pro spravedlivé důchody. Tato komise se zaměřuje na zajištění udržitelného důchodového systému, ale zároveň i systému, který zajistí spravedlivé, a především důstojné důchody. Současný důchodový systém nezajišťující důstojné a spravedlivé důchody, tedy zcela postrádá smysl (<http://duchodovakomise.cz/>).

3.10 Odchod do důchodu

Pro všechny občany je důležité znát, kdy budou moci odejít do důchodu a jak se to dotkne jejich renty, či vůbec a zároveň v jaké výše daná renta bude.

Z následující tabulky 2 je nám jasné, v jakém věku půjde určitá skupina lidí do důchodu. Většina odchodů do důchodu je u žen ovlivněna tím, kolik dětí za svůj život vychovaly, nicméně se to liší většinou jen o pár měsíců.

Tabulka 2 důchodový věk

Rok narození	Důchodový věk činí u:					
	mužů	žen s počtem vychovaných dětí				
		0	1	2	3-4	5 a více
1936	60r + 2m	57r	56r	55r	54r	53r
1937	60r + 4m	57r	56r	55r	54r	53r
1938	60r + 6m	57r	56r	55r	54r	53r
1939	60r + 8m	57r + 4m	56r	55r	54r	53r
1940	60r + 10m	57r + 8m	56r + 4m	55r	54r	53r
1941	61r	58r	56r + 8m	55r + 4m	54r	53r
1942	61r + 2m	58r + 4m	57r	55r + 8m	54r + 4m	53r
1943	61r + 4m	58r + 8m	57r + 4m	56r	54r + 8m	53r + 4m
1944	61r + 6m	59r	57r + 8m	56r + 4m	55r	53r + 8m
1945	61r + 8m	59r + 4m	58r	56r + 8m	55r + 4m	54r
1946	61r + 10m	59r + 8m	58r + 4m	57r	55r + 8m	54r + 4m
1947	62r	60r	58r + 8m	57r + 4m	56r	54r + 8m
1948	62r + 2m	60r + 4m	59r	57r + 8m	56r + 4m	55r
1949	62r + 4m	60r + 8m	59r + 4m	58r	56r + 8m	55r + 4m
1950	62r + 6m	61r	59r + 8m	58r + 4m	57r	55r + 8m
1951	62r + 8m	61r + 4m	60r	58r + 8m	57r + 4m	56r
1952	62r + 10m	61r + 8m	60r + 4m	59r	57r + 8m	56r + 4m
1953	63r	62r	60r + 8m	59r + 4m	58r	56r + 8m
1954	63r + 2m	62r + 4m	61r	59r + 8m	58r + 4m	57r
1955	63r + 4m	62r + 8m	61r + 4m	60r	58r + 8m	57r + 4m
1956	63r + 6m	63r + 2m	61r + 8m	60r + 4m	59r	57r + 8m
1957	63r + 8m	63r + 8m	62r + 2m	60r + 8m	59r + 4m	58r
1958	63r + 10m	63r + 10m	62r + 8m	61r + 2m	59r + 8m	58r + 4m
1959	64r	64r	63r + 2m	61r + 8m	60r + 2m	58r + 8m
1960	64r + 2m	64r + 4m	63r + 8m	62r + 2m	60r + 8m	59r + 2m
1961	64r + 4m	64r + 8m	64r + 2m	62r + 8m	61r + 2m	59r + 8m
1962	64r + 6m	64r + 2m	64r + 6m	63r + 2m	61r + 8m	60r + 2m

1963	64r + 8m	64r + 8m	64r + 8m	63r + 8m	62r + 2m	60r + 8m
1964	64r + 10m	64r + 10m	64r + 10m	64r + 2m	62r + 8m	61r + 2m
1965	65r	65r	65r	64r + 8m	63r + 2m	61r + 8m
1966	65r	65r	65r	65r	63r + 8m	62r + 2m
1967	65r	65r	65r	65r	64r + 2m	62r + 8m
1968	65r	65r	65r	65r	64r + 8m	63r + 2m
1969	65r	65r	65r	65r	65r	63r + 8m
1970	65r	65r	65r	65r	65r	64r + 2m
1971	65r	65r	65r	65r	65r	64r + 8m

(zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.cssz.cz/web/cz/starobni-duchod-podrobne>)

U občanů narozených po roce 1971 se odchod do důchodu sjednotil na 65 let, bez ohledu na pohlaví či počet vychovaných dětí.

3.11 Výše státního důchodu

Výše státního důchodu zjistíme dle ročního narození a průměrného čistého měsíčního příjmu. Výši státního důchodu není dobré hledat či propočítávat na internetu, jelikož tam se do kalkulaček počítá současná doba, tedy částky s aktuální hodnotou. Na výši státního důchodu je dobré se zeptat správného finančního specialisty, který mu sdělí ta správná čísla.

Následující tabulka 3 byla sestavena na základě údajů Českého statistického úřadu a byla konzultována s panem Vladimírem Bezděkem, což byl předseda tzv. Bezděkovy komise. Tato komise připravovala podklady pro tvorbu důchodové reformy v České republice a na Slovensku. Pan Bezděk je považován za největšího odborníka v oblasti důchodové problematiky v ČR a na Slovensku. V následující tabulce je potřeba se zařadit do ročníku narození a poté do sloupce, zda je měsíční čistý příjem do 21 000 Kč, 21-35 000 Kč anebo nad 35 000 Kč.

Tabulka 3 výše státního důchodu

Ročník narození	Výše čistého příjmu		
	do 21 000 Kč	21 000 Kč - 35 000 Kč	nad 35 000 Kč
2003	5 207	6 127	7 231
2002	5 227	6 159	7 277
2001	5 248	6 192	7 323
2000	5 270	6 225	7 371
1999	5 292	6 259	7 420
1998	5 314	6 295	7 470
1997	5 338	6 330	7 522
1996	5 362	6 368	7 575
1995	5 386	6 406	7 629
1994	5 411	6 445	7 685
1993	5 437	6 485	7 743
1992	5 464	6 526	7 801
1991	5 491	6 569	7 862
1990	5 519	6 613	7 925
1989	5 548	6 657	7 989
1988	5 578	6 704	8 056
1987	5 608	6 752	8 124
1986	5 640	6 801	8 194
1985	5 673	6 852	8 267
1984	5 707	6 904	8 341
1983	5 741	6 958	8 419
1982	5 777	7 014	8 499
1981	5 814	7 072	8 581
1980	5 853	7 132	8 666
1979	5 893	7 193	8 754
1978	5 933	7 257	8 846
1977	5 976	7 323	8 940
1976	6 020	7 392	9 038
1975	6 066	7 463	9 140
1974	6 114	7 537	9 245
1973	6 162	7 613	9 355
1972	6 214	7 693	9 468
1971	6 267	7 776	9 587
1970	6 322	7 862	9 710
1969	6 380	7 952	9 838
1968	6 440	8 046	9 972
1967	6 533	8 144	10 012
1966	6 569	8 246	10 258

(zdroj: vlastní zpracování údajů ČSSZ a pana Bezděka)

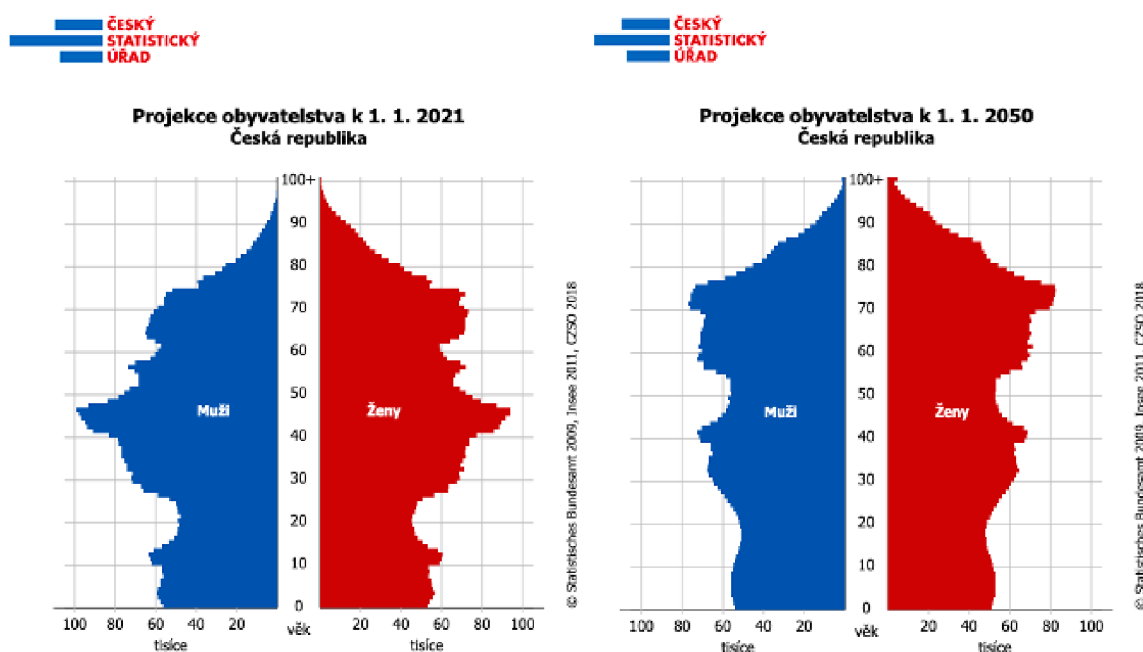
Každý občan si chce v důchodu užívat svého života. K tomu ale bohužel nebude stačit pouze tento garantovaný státní důchod. Proto je potřeba vzít tuto záležitost do svých rukou. Jen my jsme totiž zodpovědní za svůj život, ne vláda, ani stát. Stát se o nikoho z nás bohužel nepostará. Je potřeba se tedy inspirovat trendem moderního světa. Jakmile člověk začne

pracovat, je potřeba se již v takto mladém věku na důchod připravovat. Spoření na své vlastní stáří je více než jen doplňkem aktuálního důchodového systému. Spoření se poté stává velmi významným, jelikož si lidé odkládají po dlouhou dobu finanční prostředky a tím si sami ovlivňují výši své renty. Tuto problematiku neřeší pouze Česká republika, ale většina států Evropské unie. I těmto státům je jasné, že je zapotřebí klást občanům čím dál větší důraz na vlastní odpovědnost a osobní přípravu do důchodového věku. Např. jako vzor můžeme považovat systém ve Švédsku, či případně poté v Irsku, Velké Británii, Lucembursku a Nizozemsku. V těchto státech hraje spořicí část opravdu velkou roli, a proto nejsou státní výdaje na renty tak vysoké.

3.12 Demografický vývoj

Jelikož je již z předchozích informací patrné, jak funguje důchodový systém v ČR, je potřeba se na to podívat přímo v číslech. Z toho důvodu je v práci zahrnutý i demografický vývoj obyvatelstva dle údajů Českého statistického úřadu. Následující dva grafy v obrázku 4 se jmenují tzv. stromy života a zobrazují nám věkovou skladbu obyvatelstva v ČR v roce 2050 a 2021.

Obrázek 3 demografický vývoj

(zdroj: vlastní zpracování dle https://www.czso.cz/csu/czso/animovane_stromy_zivota)

Z výše uvedeného grafu v obrázku 4 můžeme vidět rozdíl věkové struktury v roce 2021 a v roce 2050. Když se zaměříme na skladbu obyvatel, tak od 65 do 100 let jsou lidé v důchodovém věku, tedy důchodci. Od 25 do 65 let jsou pracující. Lidé do 25 let jsou studenti a děti, ty tedy do důchodového systému zatím zahrnout nelze.

V prvním obrázku (věková struktura k 1.1.2021) můžeme vidět, že poměr aktivně pracujících a důchodců je přibližně 2:1, tedy 2 aktivně pracující živí jednoho důchodce. Nicméně tento poměr se v čase mění, např. v roce 2010 to bylo ještě 3:1. Tím pádem se stát na důchodech čím dál více zadlužuje a schodek dluhu na důchodech je dnes neuvěřitelných 26 mld. Kč, což je obrovská suma a samozřejmě se tento schodek pořád zvyšuje a očekává se, že to příští rok opět naroste o několik miliard.

Když se podíváme na druhý graf (věková struktura k 1.1.2050), tak můžeme vidět, že zde se aktivně pracující přesunuli do důchodového věku. Dále zde můžeme vidět, že Český statistický úřad počítá i s prodlužováním délky života díky špičkovému zdravotnictví. Nadále si můžeme všimnout, že oblast aktivně pracujících a důchodců jsou téměř stejné. To tedy znamená, že jeden aktivně pracující bude živit jednoho důchodce. To je velmi neudržitelné, jelikož by museli odvádět dvojnásobně vysoké částky státu na sociální pojištění. Anebo by musel stát důchodce určitým způsobem dotovat, ale na to už nyní také nemá finanční prostředky. Takže je v tomto případě jasné, že takhle to nemůže dál fungovat a je potřeba tuto neudržitelnou situaci vyřešit a zavést změnu, která tento demografický vývoj vyřeší. Což znamená, že stát přeneše zodpovědnost na občany. To bude obnášet, že si lidé budou na svou penzi muset spořit sami.

Spousta občanů spoléhá na stát, který se o ně postará. Ano, stát má v ústavě napsáno, že se o svoje občany postará, ale v případě, že stát nebude schopen se o své občany postarat, budou lidé nuceni své nízké důchody navyšovat svými vlastními naspořenými penězi.

3.13 Cesty na zajištění kvalitního důchodu

K tomu, aby se obyvatelé připravili na důstojné stáří a odložili si dostatek finančních prostředků, je potřeba si zvolit vhodný program. Pro každou skupinu lidí je vhodný jiný program, lidé můžou volit mezi penzijním připojištěním, doplňkovým penzijním připojištěním či otevřeným podílovým fondem.

3.13.1 Penzijní společnosti

Penzijní společnosti (dále jen PS) zřizují dobrovolné doplňkové penzijní spoření pro ty, kteří nejsou spokojeni s výhledem na výši svého budoucího starobního důchodu, který vyplácí stát ze zákonného pojištění. Každý střadatel si při uzavření doplňkového penzijního spoření zvolí pravidelnou měsíční úložku, ke které stát přispívá svým předem daným dílem. Stát tímto chce podporovat občany, aby se správně zabezpečili na stáří.

V ČR existuje 9 penzijních společností, tj. Allianz PS, Conseq PS, Česká spořitelna PS, ČSOB PS, Generali PS, KB PS, NN PS, Rentea PS a Uniqa PS. Nejmladší penzijní společností je společnost Rentea, která začala fungovat v roce 2021 a je pod záštitou skupiny Partners (<https://www.rentea.cz/penzijni-sporeni/>).

Výhodou těchto programů je především dotace od státu, možnost daňových odpočtů a možnost příspěvku zaměstnavatele. Výše státního příspěvku je znázorněna v tabulkách 4 a 5.

Další výhodou obou programů (penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření) je především to, že při vkladu nad 1 000 Kč měsíčně má klient nárok na daňový odpočet ve výši maximálně 24 000 Kč ročně. K tomu, aby mohl tyto daňové odpočty využít, je zapotřebí splnit dvě podmínky – pravidlo 2x60 a pojistník musí být zároveň pojištěný. Pravidlo 2x60 značí to, že program musí být nastavený min. do 60 let a min. na 60 měsíců. Takovéto daňové odpočty jsou motivací ze strany státu, aby si občané odkládali na svůj důchod. Další výhodou těchto programů je příspěvek od státu, který je poté připočítáván měsíčně ke každé úložce od účastníka. Aktuálně mohou klienti získat státní dotaci od 90 do 230 Kč měsíčně. Pro penzijní spoření a doplňkové penzijní spoření jsou stanoveny také daňové úlevy a možnost hrazení určité části zaměstnavatelem. Daňovou výhodou je možnost odečíst si tu část úložky, která přesáhne 1 000 Kč, od základu daně. V případě hrazení do penzijních společností zaměstnavatelem, i on si může část úložky odečíst ze základu daně (Klínský, Münch, 2011, s. 75). Zaměstnavatel může do těchto programů přispívat svým zaměstnancům. Výše příspěvku závisí na každém zaměstnavateli. Z tohoto příspěvku klient nedostává státní dotaci, ani si tyto prostředky nemůže odečíst z daní. Výhodou příspěvků od zaměstnavatele je roční zhodnocení, díky kterému mají klienti na konci programu více finančních prostředků. Způsoby poskytování těchto výhod a jejich výše bývají zpravidla upravovány v kolektivní smlouvě nebo v interním mzdovém předpisu – tam, kde kolektivní smlouva není uzavřena. Tento způsob odměňování je motivačně účinnější a může vést k vyšší spokojenosti

zaměstnanců. Systém firemní péče velmi účinně napomáhá ke stabilizaci zaměstnanců v organizaci a k identifikaci zájmů zaměstnance s firmou (Synek a kol., 2002, s. 223).

Naspořené prostředky poté může klient vybrat buď jednorázově, či si je nechávat posílat rentou. Nejdůležitější je zvolit tu správnou finanční instituci. Hlavním kritériem je roční zhodnocení, kterého je PS schopna dosáhnout.

Na základě tabulky číslo 4 vidíme porovnání PS. Aktuálně nejlepší zhodnocení má Conseq PS, konkrétně akciový fond, který má průměrné zhodnocení od roku 2013 do roku 2022 – 6,15 %, další penzijní společnost se zajímavým zhodnocením je Česká spořitelna, dynamický fond, a to zhodnocení 5,14 %.

Tabulka 4 zhodnocení PS

Penzijní společnost	Zhodnocení (2013 – 2022)
Allianz – dynamický fond	2,97 %
Conseq – akciový fond	6,15 %
Česká spořitelna – dynamický fond	5,14 %
ČSOB – dynamický fond	4,55 %
Generali – dynamický fond	3,20 %
KB – akciový fond	2,65 %
NN – růstový fond	3,97 %
Rentea – akciový fond	0,64 %
Uniqa – akciový fond	3,98 %

(zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.freedomfs.cz/blog/38-vysledky-penzijni-fondu-v-roce-2022>)

3.13.2 Penzijní připojištění

Penzijní připojištění (dále jen PP) v aktuální době sjednat nelze, nicméně většina obyvatel tento program stále využívá. Ve 4. čtvrtletí roku 2022 mělo penzijní připojištění celkem 2 751 407 aktivních účastníků, kteří mají v penzijních fondech celkem 463 886 mil. Kč, největší zastoupení má společnost Generali penzijní společnost, která zastupuje 732 626 aktivních účastníků (<https://www.apscr.cz/ctvrtletni-vysledky-2022/>). Možnost uzavřít si tento program skončila na konci roku 2012. Penzijní připojištění mělo řadu výhod –

především garanci minimálně nulového zhodnocení a možnost výsluhové penze (tedy vybrat si 50 % naspořených prostředků po 15 letech spoření).

PP je založeno především na pravidelných měsíčních úložkách, ke kterým stát poskytuje příspěvek, jeho výše je ukázána v tabulce 5. Aby mohl klient využít státní příspěvek, musí splnit minimální dobu ukládání a mít dosažený určitý věk (Klínský, Münch, 2008, s. 206).

Při sjednání PP si klient mohl vybrat až čtyři druhy penzí, které mohl v budoucnu využít. První penzí byla starobní penze, což je základní dávka. Tato penze se vyplácí nejdříve v 60 letech. Nejkratší doba, na kterou je starobní penze stanovena je min. 5 let. Pokud klient zažádá o výplatu dříve, následně zaniká nárok na státní příspěvky. Druhou penzí je možnost výsluhové penze. Výsluhová penze má klientovi umožnit, aby si vybral část prostředků dříve, než vznikne samotný nárok na starobní penzi. Je potřeba o tuto penzi zažádat před vznikem PP. Zákon stanoví, že tento nárok vznikne až po době 15 let, kdy klient spoří. Další, třetí penzí je invalidní penze. Tato penze se vyplácí jen v případě, pokud se stal klient v průběhu spoření plně invalidní. A nebude nadále moci spořit na starobní penzi. Je opět potřeba, aby si o tuto penzi zažádal klient před vznikem PP. Zákon stanoví minimální dobu spoření – 3 roky. Poslední a v řadě čtvrtou penzí je pozůstalostní penze. Pokud zemře klient v průběhu PP, dostávají všechny naspořené prostředky pozůstalí. Zákon opět stanoví minimální dobu spoření 3 roky (Klínský, Münch, 2008, s. 207).

Tabulka 5 výše státního příspěvku PP

Měsíční příspěvek	Státní příspěvek
100 Kč	50 Kč
200 Kč	90 Kč
300 Kč	120 Kč
400 Kč	140 Kč
500 Kč a více	150 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/abeceda-penzijniho-pripojisteni/statni-prispevek-penzijniho-pripojisteni/>)

3.13.3 Doplnkové penzijní spoření

Doplňkové penzijní spoření (dále jen DPS) nahradilo výše zmiňovaný a starší program PP. Tento program lze tedy sjednat od 1.1.2013. Ve 4. čtvrtletí roku 2022 mělo doplňkové penzijní spoření celkem 1 638 767 aktivních účastníků, kteří mají v doplňkovém penzijním spoření celkem 120 280 mil. Kč, největší zastoupení má společnost Penzijní fond České spořitelny, která zastupuje 482 223 aktivních účastníků (<https://www.apscr.cz/ctvrtletni-vysledky-2022/>). Nevýhodou tohoto programu je především to, že zde chybí garance minimálního zhodnocení (tedy program se může klientům „zhodnocovat“ i do červených, minusových čísel) a zároveň chybějící možnost výsluhové penze (klient si nemůže vybrat z programu žádné finanční prostředky). Proto je dobře, že existuje spousta lidí, kteří mají stále aktivní PP. Tito lidé si musí dát pozor na triky penzijních společností, které mají za cíl staré dobré PP nahradit novým a horším DPS.

DPS je stejně jako PP založeno především na pravidelných měsíčních úložkách, ke kterým stát poskytuje příspěvek (tabulka 6). Aby mohl klient využít státní příspěvek, musí splnit minimální dobu ukládání a mít dosažený určitý věk. (Klínský, Münch, 2008, s. 206)

Tabulka 6 výše státního příspěvku DPS

Měsíční příspěvek	Státní příspěvek
300 Kč	90 Kč
400 Kč	110 Kč
500 Kč	130 Kč
600 Kč	150 Kč
700 Kč	170 Kč
800 Kč	190 Kč
900 Kč	210 Kč
1 000 Kč a více	230 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/abeceda-penzijniho-pripojisteni/statni-prispevek-penzijniho-pripojisteni/>)

Státní příspěvek se v nejbližší době změní, vládní koalice se již dohodla na změně státních dotací k penzijním programům. Nově má být ve výši 20 % z klientovy vložené částky. Změní se také minimální hranice, od které vzniká nárok na státní příspěvek. Spodní

hranice bude nově 500 Kč měsíčně, tedy podporu získají ti, kteří budou měsíčně spořit více než 500 Kč. Státní příspěvek při takovémto vkladu bude 100 Kč neboli 20 % z 500 Kč. Posune se i horní hranice, nad kterou státní příspěvek již dál neporoste. Místo aktuálně 1 000 Kč se zvýší horní limit na 1 700 Kč. Ve výsledku to znamená, že nejvyšší možná státní dotace se navýší z 230 Kč na 340 Kč (<https://www.apscr.cz/2023/03/31/statni-prispevek-se-zmeni-jeho-sazba-bude-20/>)

Nová výše státních příspěvků bude vypadat následovně:

Tabulka 7 nová výše státního příspěvku DPS

Měsíční příspěvek	Státní příspěvek
500 Kč	100 Kč
600 Kč	120 Kč
700 Kč	140 Kč
800 Kč	160 Kč
900 Kč	180 Kč
1 000 Kč	200 Kč
1 100 Kč	220 Kč
1 200 Kč	240 Kč
1 300 Kč	260 Kč
1 400 Kč	280 Kč
1 500 Kč	300 Kč
1 600 Kč	320 Kč
1 700 Kč	340 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle <https://www.apscr.cz/2023/03/31/statni-prispevek-se-zmeni-jeho-sazba-bude-20/>)

3.13.4 Investiční a podílové fondy

Podílové a investiční fondy jsou nutnou součástí správně pracujících finančních trhů a patří nepochybně k nejdůležitějším zprostředkovatelům na finančních trzích. Motivace pro zakládání těchto fondů se ukrývá hlavně v principu kolektivního investování, které spojuje zájem investora co nejlépe zhodnotit své finance spolu s nejmenším rizikem ztráty peněz.

Tato forma investování nabízí velmi malým investorům být součástí něčeho většího či dokonce velkého. Jedná se o velké investice, které jsou řízené profesionálně, jsou regulované a diverzifikované. V důsledku to znamená, že je zde možnost vyššího výnosu a zároveň nižšího rizika. Toto investování spočívá v kumulaci peněz jednotlivců a v následujícím reinvestování s cílem zisku. Kolektivní investování je velice zajímavý druh investice, při které malý investor čerpá jen výhody a téměř o nic se nestará. V ČR jsou investice do fondů velmi atraktivní hlavně z několika důvodů. Za prvé o peníze se starají zkušení investiční specialisté, kteří jsou odborníci v oboru a mají mnoho zkušeností, za druhé díky velkému množství různých investičních instrumentů se riziko velmi efektivně diverzifikuje, za třetí jsou v těchto fondech velmi nízké transakční náklady vzhledem k tomu, že se investuje ve velkých objemech, a za čtvrté tyto fondy jsou dosažitelné i pro drobné investory, kteří navíc mohou investovat do velmi širokého výběru fondů (Revenda et al., 2000, s. 177). Mezi další důvody, proč jsou fondy oblíbené, patří fakt, že jsou velmi flexibilní. Investor může v průběhu investování učinit kdykoliv částečný výběr, což je velká výhoda oproti DPS, kde jsou peníze fixované. Peníze jsou poté k dispozici do 10 dnů, u DPS se čekání na peníze může protáhnout až na 3 měsíce. Dalším argumentem pro je nejen to, že si každý zájemce může vybrat vlastní investiční strategii, ale i to, že ty správné fondy zhodnotí peníze investora až o více než 30 % p.a., což nejen že pokryje inflaci, ale ještě peníze zhodnotí. Důležitou a příjemnou informací, kterou je dobré vědět, je i to, že výnosy z těchto fondů po 36 měsících nepodléhají zdanění a díky tomu se může klient těšit na vyšší podílové jednotky na konci investování, a to o 15 % (<https://www.amundi.cz/produkty/Investicni-reseni/Amundi-Rentier-3S>).

Faktem je, že běžný člověk, nemá šanci se v nich vyznat. V ČR jsou jich tisíce. Proto je důležité, aby si každý nechal poradit od nezávislého finančního specialisty, který dle profilu klienta a jeho požadavků najde to nejlepší řešení. Odborník zde hodnotí tři faktory: očekávaný výnos, riziko a likviditu. Ideální investice by měla nejvyšší výnos, nejnižší riziko a nejvyšší likviditu. Na trzích to takto ale nefunguje, proto si každý klient musí zvolit, co je jeho prioritou (Revenda et al., 2000, s. 181).

Některý klient je konzervativní, některý očekává vysoký výnos a zároveň unese vysoké riziko ztráty peněz, většina lidí v ČR jde zlatou střední cestou, a to cestou co nejvyššího výnosu s co nejnižším rizikem. Aktuálně na tom je nejlépe Amundi, program Rentier 3S (<https://www.amundi.cz/produkty/Investicni-reseni/Amundi-Rentier-3S>).

Jedinou nevýhodou těchto fondů je to, že v nich při uzavření smlouvy nelze určit obmyšlená osoba, proto při smrti podílníka jdou peníze z podílových listů do dědického řízení, které může trvat i několik let. Řešením této situace je, že si podílník nechá u notáře uložit závěť.

3.14 Dopady do budoucna

Pokud se občan nepřipraví na takovou situaci sám, je poté velmi náročné žít z takto skromného státního důchodu. Každý člověk by si měl uvědomit aktuální situaci a že je potřeba se na stát v žádném případě nespolehat.

Pokud si vezmeme člověka, kterému je 35 let, tak tomu zbývá aktuálně do důchodu jen 360 výplat. Pokud si každý měsíc začne odkládat 1 000 Kč, bude mít v důchodu 360 000 Kč. Takto to vypadá jako zajímavá částka, nicméně pokud každý měsíc daná osoba utratí v důchod 10 000 Kč, vystačí jí úspory na 3 roky. Nicméně to je částka, kterou by si člověk odkládal tzv. pod polštář.

Na penzi se v ČR připravuje zhruba 76 % obyvatel této věkové skupiny. A 50 % obyvatel si odkládá prostředky na důchod pomocí penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření (<https://www.csob-penze.cz/pruzkum-tri-ctvrtiny-cechu-maji-obavu-ze-sveho-financniho-zajisteni-v-duchodu/>). Tyto prostředky se díky nízkému zhodnocení zhodnotí zhruba na 120 000 Kč. Pokud si nyní řekneme, že v důchodu budeme chtít žít 20 let, tak nám to vychází na 500 Kč měsíčně jako přilepšení ke státnímu důchodu. Co si za tyto prostředky člověk koupí?

Je zároveň potřeba tuto situaci a problematiku přenést i na budoucí generace. Z toho důvodu bychom se měli inspirovat západem, kde si lidé ze svých příjmů odkládají 10 % na svůj důchod. V západních státech naučili rodiče své děti si od první výplaty odkládat desetinu platu na svou budoucnost. Tím pádem jsou schopni si za 35–40 let práce odložit dostatečné finanční prostředky na to, aby si svůj důchod mohli opravdu užít. V ČR byl dlouho komunismus – vláda se o všechny postará, sám člověk nemusí nic řešit a nyní je zde již pár let kapitalismus a většina české populace si toho nevšimlo. Z toho důvodu nás tyto principy neměl kdo naučit. Proto je potřeba tuto problematiku začít řešit co nejdříve a předat tyto zkušenosti mladším generacím.

S tím souvisí i dopad na zdraví. Lidé nepřemýšlejí o tom, že by si měli vytvářet rezervy na zdraví. Toto je velmi významná položka a skoro nikdo jí neřeší. Pokud si řekneme, že lidé platí za své zdraví přes 5 000 Kč ročně, tak v době, až budoucí generace půjde do důchodu, budou za léky a zdraví platit dvojnásobné prostředky. Nicméně v té době na to nebudou mít, pokud od státu dostanou pouze skromný důchod 6 613 Kč měsíčně (ročník narození 1990, čistý příjem od 21 000 Kč do 35 000 Kč), dle obrázku 3. To znamená, že roční příjem je 79 356 Kč, pokud odečteme výdaje na léky, které budou v době odchodu do důchodu dvojnásobné (10 000 Kč). Zbude 69 356 Kč na rok, tedy zbyde tomuto člověku na běžný chod domácnosti 5 779 Kč měsíčně.

Dalo by se říct, že občané ČR spoléhají na zázrak, nebo že se jim podaří vyhrát ve sportce. Nicméně tam je pravděpodobnost zisku nejvyšší ceny 1 ku 13,9 mil. (<https://www.hazardni-hry.eu/loterie/sportka.html>).

4 Praktická část

V praktické části jsou různé příklady odkládání si finančních prostředků do důchodu a zároveň je zde vyhodnocení dotazníků, které vyplňovali respondenti různého věku a z různých částí České republiky, zároveň i s rozdílným vzděláním.

Nejdříve je zde vyhodnocení dotazníkového šetření. Poté bude praktická část zaměřená na jednotlivé výpočty výhodných programů na spoření si na důchod.

4.1 Dotazník

Dotazníkové šetření se vyplňovalo elektronicky přes portál survio.com. Odkaz se sdílel mezi rodinou, přáteli, ale také mezi lidmi zcela neznámými díky sociálním sítím. Dotazník vyplnilo celkem 96 respondentů, z toho bylo 75 žen a 21 mužů. V následující tabulce 8 vidíme i věkovou skladbu respondentů. Nejvíce respondentů se pohybovalo ve věku 26-30 let.

Tabulka 8 věk respondentů

#	Možnosti odpovědí ▲	Responzí	Podíl
●	18-25	19	19,8 %
●	26-30	23	24,0 %
●	31-40	17	17,7 %
●	41-50	15	15,6 %
●	51-60	14	14,6 %
●	61-65	8	8,3 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Jak vyplývá z tabulky 9 celkem 43,8 % respondentů je vysokoškolsky vzdělaných, 38,5 % respondentů má středoškolské vzdělání s maturitou, 14,6 % má alespoň středoškolské vzdělání bez maturity a celkem 3,1 % respondentů má pouze základní vzdělání.

Tabulka 9 vzdělání respondentů

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	základní	3	3,1 %
●	středoškolské bez maturity	14	14,6 %
●	středoškolské s maturitou	37	38,5 %
●	vysokoškolské	42	43,8 %

(zdroj: survio.com/cs/)

V další tabulce 10 lze vidět poměr respondentů dle výše jejich čistého měsíčního příjmu. Dle tabulky vidíme, že nejvíce respondentů si vydělává mezi 25 001 Kč až 30 000 Kč měsíčně. Nicméně respondenti jsou v tomto velmi vyrovnaní, procentuální vyjádření se zde velmi neliší.

Tabulka 10 výše měsíčního příjmu respondentů

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	0-10 000	13	13,5 %
●	10 001-15 000	11	11,5 %
●	15 001-20 000	12	12,5 %
●	20 001-25 000	9	9,4 %
●	25 001-30 000	20	20,8 %
●	30 001-35 000	13	13,5 %
●	35 001-40 000	6	6,3 %
●	více než 40 001	12	12,5 %

(zdroj: survio.com/cs/)

V následující tabulce 11 lze sledovat, že nejvíce respondentů má výše zmíněný příjem ze zaměstnání. Druhou největší skupinou respondentů byli studenti. V kolonce jiné byl 4x zmíněn invalidní důchod, student na HPP, 2x byla zmíněna rodičovská dovolená a poslední možností bylo volený do funkce.

Tabulka 11 zdroj příjmu respondentů

# ▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	student	14	14,6 %
●	zaměstnanec	61	63,5 %
●	OSVČ	4	4,2 %
●	bez zaměstnání	1	1,0 %
●	na mateřské dovolené	4	4,2 %
●	v důchodu	4	4,2 %
●	jiné	8	8,3 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Jak vidíme v tabulce č. 12, 53 % respondentů žije ve městě a 47 % žije na vesnici. Odpovědi na tuto otázku byly překvapivě vyrovnané. Na základě dalších odpovědí je vidět, že důchod řeší aktivněji jak lidé v městech, tak na vesnicích.

Tabulka 12 místo bydliště respondentů

# ▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	město	51	53,1 %
●	vesnice	45	46,9 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Jak vidíme v tabulce č. 13, tak nejvíce respondentů pochází ze Středočeského kraje. Myslím, že tyto výsledky dotazníku jsem ovlivněny tím, že já pocházím ze Středočeského kraje, mám zde nejvíce známých a rodiny, kteří tento dotazník šířili dál.

Tabulka 13 kraj respondentů

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	Praha	13	13,5 %
●	Středočeský kraj	73	76,0 %
●	Jihočeský kraj	3	3,1 %
●	Plzeňský kraj	0	0 %
●	Ústecký kraj	3	3,1 %
●	Jihomoravský kraj	1	1,0 %
●	Zlínský kraj	0	0 %
●	Moravskoslezský kraj	3	3,1 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Velké množství respondentů již se nějakým způsobem připravují na svůj důchod, jak je vidět v tabulce 14. Celkem 69 respondentů již si do důchodu spoří, zbylých 27 respondentů zatím žádnou variantu spoření do důchodu nevyužili.

Tabulka 14 spoření do důchodu

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	69	71,9 %
●	ne	27	28,1 %

(zdroj: survio.com/cs/)

V následující tabulce 15 je vidět, jak se lidé připravují na důchod. V případě dotazu na formu spoření na důchod mě velmi překvapila volná odpověď, kde jeden respondent uvedl, že se na důchod připravuje koupí nemovitostí. 3x zde byla odpověď, že se na důchod nepřipravují a poslední volnou odpovědí byla odpověď, že si respondent na důchod nespoří, jelikož si myslí, že se ho nedožije. Nejčastější odpovědí byl penzijní fond, kde pozitivně odpovědělo 41 respondentů.

Tabulka 15 formy spoření do důchodu

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	hotovost mám doma	5	8,2 %
●	běžný účet	11	18,0 %
●	termínovaný vklad	2	3,3 %
●	kolektivní investování v investičních fondech	4	6,6 %
●	penzijní fond	41	67,2 %
●	investiční životní program	1	1,6 %
●	jinou formou	5	8,2 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Následující otázkou v tabulce 16 jsem zjišťovala, v jaké výši si odkládají respondenti do důchodu. Největší podíl lidí si na důchod vůbec nic nespoří, což je v dnešní době velmi negativní. Na druhém místě poté skončila částka 701-1000 Kč měsíčně. Což také respondentům nestačí na jejich budoucí důchod.

Tabulka 16 měsíční úložka

#	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	0-100	2	2,1 %
●	1001-1500	7	7,3 %
●	101-300	10	10,4 %
●	1501-2000	5	5,2 %
●	2001-2500	3	3,1 %
●	2501-3000	4	4,2 %
●	3001 a více	8	8,3 %
●	301-500	11	11,5 %
●	501-700	6	6,3 %
●	701-1000	15	15,6 %
●	nespořím si	25	26,0 %

(zdroj: survio.com/cs/)

V následující části dotazníku jsem se zajímala o přesnou společnost, do které respondenti zasílají své finanční prostředky. V tabulce 17 je vidět, že nejvíce respondentů

využívá společnost Česká spořitelna a ČSOB. Nicméně odpovědi v rámci penzijních společností jsou velmi vyrovnané. Co se týká společností, tak jsem omylem uvedla starou penzijní společnost Axa. Tedy výsledek Axa penzijní společnost je v dnešní době Uniqa penzijní společnost. Od roku 2021 je tyto dvě společnosti spojily.

Tabulka 17 penzijní fondy respondentů

# ▲ Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
● Axa	9	13,8 %
● Allianz	5	7,7 %
● ČSOB	13	20 %
● Česká spořitelna	15	23,1 %
● Generali	9	13,8 %
● KB	5	7,7 %
● Conseq	3	4,6 %
● NN	6	9,2 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Jak je vidět v tabulce 18, tak v penzijních fondech si respondenti nejvíce ukládají částku 300 Kč, 500 Kč a 1 000 Kč. Poté se částky již velmi lišily. Někteří respondenti si do penzijního fondu ukládají až 3 000 Kč měsíčně. Díky tomu mohou čerpat maximální státní dotaci 24 000 Kč ročně.

Tabulka 18 měsíční úložka do penzijního fondu

1000 (13x)	500 (13x)	1500	300 (13x)
700 (2x)	100 (2x)	33333	2050
2010	400	200	800 (2x)
600 (2x)	3000 (2x)	2000 (2x)	2500 (2x)
0			

(zdroj: survio.com/cs/)

Odpovědi na následující otázku, uvedenou v tabulce 19 mě velmi mile překvapily. Z již výše zmíněných 41 respondentů z tabulky 13, 36 respondentů ví, v jaké výši má státní dotaci.

Tabulka 19 státní dotace

# ▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	36	49,3 %
●	ne	17	23,3 %
●	nevím	20	27,4 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Většina respondentů si myslí, že finanční prostředky, které do penzijních fondů vkládají jsou zde uloženy v bezpečí, tedy bez možnosti určitého rizika, jak vidíme v tabulce 20. Peníze, které klienti vkládají do jakýchkoliv programů na finančním trhu, které jsou ovlivněny státem, ale bohužel v bezpečí nejsou, jelikož majetek obyvatel v těchto fondech není vůbec ze zákona pojištěn (<https://www.mesec.cz/clanky/muze-zkrachovat-penzijni-fond/>).

Tabulka 20 bezpečnost peněz v penzijním fondu

# ▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	53	59,6 %
●	ne	11	12,4 %
●	nevím	25	28,1 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Jak je vidět v tabulce 21, tak je velmi zajímavé, že 71 respondentů ze všech 96 nechtějí spoléhat na stát, že jim vyplatí adekvátní důchod, který si sami zaslouží. Což je velmi zásadní uvědomění a opět velmi pozitivní odpověď. Je dobře, že se lidé chtějí spíše spoléhat sami na sebe než na stát jako takový.

Tabulka 21 spoléhání na stát

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	25	26,0 %
●	ne	71	74,0 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Dalším dotazem na všechny respondenty bylo, jakou úlohu si myslí, že má spoření do důchodového věku. V tabulce 22 je vidět, že velká část lidí si myslí, že vlastní prostředky, které si na důchod odloží v určitém programu bude pouze vedlejším zdrojem úspor na důchod. Mezi volnými odpověďmi, které zde byly uvedeny, uváděli respondenti, že by nikdy nesvěřili své peníze státu či bance kvůli nedůvěře v danou instituci. Další odpovědí bylo, že si na důchod vůbec neodkládají a poslední volnou odpovědí bylo, že si odkládají do otevřených podílových fondů.

Tabulka 22 úloha spoření na důchod

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	Jediný zdroj úspor na důchod.	19	25,3 %
●	Hlavní zdroj úspor na důchod, mám rovněž další zdroje úspor na důchod.	12	16 %
●	Vedlejší zdroj úspor na důchod (spoření v penzijním fondu nemá největší podíl na úsporách na důchod.	31	41,3 %
●	Spoření v penzijním fondu v celkových úsporách na důchod má nízký podíl.	9	12 %
●	Jiná	4	5,3 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Celkem 41 respondentů odpovědělo na otázku, zda dává přednost výši výnosu či jistotě, že dávají přednost jistotě, bez žádného rizika, jak je vidět v tabulce 23. V tomto případě je poté ale nemožné, aby respondenti měli zajímavý výnos svých investic či spoření. Proto je nejlepší variantou odkládání finančních prostředků po dostatečně dlouhou dobu. Čím delší dobu si lidé odkládají do určitých programů, tím mají větší nárok na vyšší zhodnocení a nižší riziko ztráty vložených prostředků.

Tabulka 23 výše výnosu vs. jistota

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	výši výnosu (s vyšším rizikem)	10	13,7 %
●	jistotě (bez rizika)	41	56,2 %
●	nevím	22	30,1 %

(zdroj: survio.com/cs/)

V následující tabulce 24 můžeme vidět, že 79,2 % respondentů si myslí, že se jim s odchodem do důchodu sníží jejich příjmy oproti aktuální výši. Je tedy zajímavé, že 27 respondentů si neodkládá do důchodu žádné finanční prostředky, ale pouze 13 lidí si myslí, že jim zůstane stejná výše příjmu jako mají aktuálně.

Tabulka 24 očekávání snížení příjmů v důchodu

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	76	79,2 %
●	ne	13	13,5 %
●	nevím	7	7,3 %

(zdroj: survio.com/cs/)

S tím souvisí i další otázka v tabulce 25, při které jsem zjišťovala, zda si lidé myslí, že se jim s odchodem do důchodu změní, sníží jejich kvalita života. Je zajímavé, že tento počet se nerovná počtu v předchozí otázce. Jelikož pokud si lidé myslí, že se jim sníží jejich měsíční příjem v důchodu, měli by očekávat, že se jim sníží i jejich kvalita života.

Tabulka 25 očekávání snížení kvality života v důchodu

#▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	42	43,8 %
●	ne	38	39,6 %
●	nevím	16	16,7 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Další velmi zajímavou otázkou uvedenou v tabulce 26, která si protiče s předchozími odpověďmi je otázka na to, zda lidé očekávají, že budou schopni ze své renty pokrýt své

měsíční náklady. Tato odpověď by měla opět souhlasit s předchozími dvěma otázkami v tabulkách 22 a 23. Zatímco 7 lidí nepřemýšlí nad tím, zda se jim určitým způsobem změní příjem v důchodu, v této otázce jsem zjistila, že nad tím, zda pokryjí všechny své fixní výdaje nepřemýšlí až 27 lidí.

Tabulka 26 pokrytí nákladů z důchodu

# ▲	Možnosti odpovědí	Responzí	Podíl
●	ano	55	57,3 %
●	ne	14	14,6 %
●	nevím	27	28,1 %

(zdroj: survio.com/cs/)

Poslední dvě otázky se zaměřovaly na představy respondentů. Tato otázka z tabulky 27 se zaměřovala na reálnou představu, v jaké výši si představují svůj důchod, pokud by do důchodu odešli zítra. Někdo z respondentů otázku nepochopil, tedy je zde uvedena odpověď 62 (předpokládám, že je to věk odchodu do důchodu). Ale poté se odpovědi hodně liší. Je zde 22x uvedená částka 20 000 Kč a 21x uvedená částka 15 000 Kč měsíčně. Nicméně se zde objevila částka i 30 000 Kč, 60 000 Kč, a dokonce i částka přes 152 000 Kč měsíčně.

Tabulka 27 představa výše důchodu

20000 (22x)	25000 (10x)	62	15000 (21x)
16000 (3x)	0 (3x)	18000 (11x)	40000
10000 (2x)	60000	45000 (3x)	152086
17000 (2x)	30000 (3x)	13000 (3x)	50000
14000 (2x)	5000	12000 (2x)	22000
35000	29997		

(zdroj: survio.com/cs/)

Poslední otázkou, na kterou jsem se v dotazníku ptala byla opět představa. Nyní to byla představa, kolik si lidé myslí, že jim stát bude v důchodu platit. Jak je vidět v tabulce 28, tak zde bylo nejčastější odpovědi částka 15 000 Kč. Tato představa je ale bohužel velmi nereálná. Dokonce se zde 5x objevila odpověď 0 Kč, tedy je vidět, že nějací respondenti si

uvědomují vážnost situace a že na důchody bohužel v budoucnu nebudou zbývat žádné finanční prostředky.

Tabulka 28 představa důchodu od státu

17000 (4x)	15000 (33x)	10000 (10x)	1500015000
12000 (5x)	5000 (2x)	22000	20000 (9x)
8600	25000 (3x)	28888	18000 (4x)
0 (5x)	6000	9000	16000 (4x)
10050	1200	35000	14000 (2x)
13000 (5x)	7000		

(zdroj: survio.com/cs/)

4.2 Praktické výpočty

V další části diplomové práce je zaměření na praktické výpočty úložek do různých programů na trhu. Do výpočtů bude zahrnuto odkládání si peněz pod polštář, doplňkové penzijní spoření a otevřené podílové fondy.

V prvním případě použiji příklad na muži, kterému je 20 let a začal ve svém prvním zaměstnání. Tedy je potřeba již se začít připravovat na důchod. Do důchodu tomuto muži zbývá 45 let a je potřeba si připravit dostatečnou rezervu. Jeho požadavek do důchodu je 25 000 Kč a z předchozí tabulky 3 víme, že jeho státní důchod bude 5 207 Kč. Je tedy jasné, že je potřeba si připravit rezervu ve výši 3 562 740 Kč. Tato rezerva byla spočítána jako rozdíl mezi požadavkem a státním důchodem ($25\ 000 - 5\ 207 = 19\ 793$ Kč). Částku 19 793 Kč poté vynásobíme 15 (muži v důchodu budou žít průměrně 15 let (<https://www.czso.cz/csu/czso/6b004993a7>) a dále vynásobíme 12, aby nám to vyšlo v ročním vyjádření.

První variantou je odkládání si prostředků na běžný účet, kde se zhodnocení pohybuje kolem 0 %, budu tedy počítat s tímto zhodnocením. Výpočet je proveden přes jednoduchou kalkulačku, protože víme, že zhodnocení se zde pohybuje kolem 0 %.

Tabulka 29 výpočet odkládání na běžný účet

Měsíční úložka	6 598 Kč
Státní dotace	0 Kč
Doba	45 let
Zhodnocení	0 %
Vloženo	3 562 920 Kč
Na konci	3 562 920 Kč
Měsíční renta	19 794 Kč

(zdroj: vlastní zpracování)

Z tabulky 29 vidíme, že pro člověka, který si vydělává do 21 000 Kč měsíčně je nereálné odkládat si od první výplaty 6 598 Kč měsíčně na svůj důchod. Pokud by si tento muž odkládal na běžný účet, musel by snížit svůj požadavek tak, aby mu příjem vzhledem k odkládání do důchodu stačil anebo by musel změnit zaměstnání, kde by dostával větší mzdu, tím pádem by měl i vyšší státní důchod a zároveň by si mohl do důchodu odkládat správnou částku.

Další variantou je doplňkové penzijní spoření. Jako příklad si vezmeme doplňkové penzijní spoření od společnosti ČSOB.

Tabulka 30 výpočet odkládání do DPS

Měsíční úložka	4 000 Kč
Státní dotace	230 Kč
Doba	45 let
Zhodnocení	4,55 %
Vloženo	1 920 000 Kč
Na konci	3 884 778 Kč
Měsíční renta	21 582 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle https://www.csob-penze.cz/kalkulacky/?gclid=CjwKCAjw5pShBhB_EiwAvmnNV_TaHzn599VatRJ7fHI5is7o4OXBAALIWRp6AIzfzIk7wYp2WGPZ6BoCKpsQAvD_BwE)

V tomto případě vidíme (v tabulce 30), že stále částka neodpovídá správnému poměru k příjmu. Nyní to vychází, že by měl 20 % svého příjmu odkládat na svůj důchod do doplňkového penzijního spoření. Tato varianta opět není pro tento případ reálná.

Třetí variantou je zhodnocení peněz přes otevřené podílové fondy. Následující varianta je spočítána u společnosti Amundi, konkrétně v programu Rentier 3S. Zde se zhodnocení od vzniku tohoto programu pohybuje mezi -0,94 % až do 30,65 % (<https://www.amundi.cz/produkty/Investicni-reseni/Amundi-Rentier-3S>). Tato společnost a tento program je velmi vhodný pro akumulaci úspor a jejich zhodnocování nad inflaci. 3 S v názvu znamenají „smart“ – tedy, že řeší elegantně řeší dlouhodobé investice klientů, respektuje dynamiku života klienta – tzn. o tom, kdy zvolnit/zpomalit tempo rozhodne jenom sám klient, a to kdykoliv. Druhé S v názvu znamená „simple“ – tedy, v jednoduchosti je krása a síla, klient se nemusí o nic starat, stačí se jen rozhodnout jakou částku a na jak dlouho chce investovat. Třetí S v názvu značí „sexy“ – ví přesně, za čím si jde a nespokojí se vůbec s ničím jiným, v portfoliu se nachází spousta světových TOP značek, aby se klienti mohli ve stáří cítit sexy a sebevědomě. Amundi díky spojení se společností Pioneer Investments v roce 2017 spravuje celková aktiva více než 1,466 bilionu eur (30.6.2018) (<https://www.amundi.cz/produkty/Investicni-reseni/Amundi-Rentier-3S>).

Tabulka 31 výpočet odkládání do OPF Amundi

Měsíční úložka	1 700 Kč
Státní dotace	0 Kč
Doba	45 let
Zhodnocení (portfolio linie 5)	6,58 %
Vloženo	918 000 Kč
Na konci	3 924 455 Kč
Měsíční renta	21 802 Kč

(zdroj: vlastní zpracování <https://www.amundi.cz/produkty/Investicni-reseni/Amundi-Rentier-3S>)

V této variantě vidíme dle tabulky 31, že díky dlouhé době a zároveň vyššímu zhodnocení se tento muž může připravit na svou rentu. Nemusí si měnit svůj požadavek do důchodu a zároveň mu stačí odkládat si pouze 1 700 Kč měsíčně.

V dalších třech variantách výpočtu je použit příklad na další osobě – máme ženu, které je 40 let. Do důchodu jí tedy zbývá 25 let a má tři varianty, jak si odkládat na důchod. Dle předchozí tabulky víme, že v případě, že si žena vydělává 20 000 Kč, získá od státu v důchodu 5 741 Kč. Její požadavek do důchodu je 20 000 Kč. Ve výsledku to tedy znamená, že ženě zbývá si naspořit částku 3 079 944 Kč. Z této rezervy poté bude moci čerpat 14 259 Kč (rozdíl mezi požadavkem do důchodu a reálnou výší renty) po dobu 18 let. Průměrné dožití žen je 83 let, to tedy znamená, že v důchodu bude žena žít 18 let.

Jako první se podíváme na odkládání finančních prostředků tzv. „pod polštář“. Tyto finanční prostředky má klient buď doma v šuplíku, či na běžných a spořicíh účtech, kde se zhodnocení peněz pohybuje kolem 0 %.

Tabulka 32 výpočet odkládání „pod polštář“

Měsíční úložka	10 300 Kč
Státní dotace	0 Kč
Doba	25 let
Zhodnocení	0 %
Vloženo	3 090 000 Kč
Na konci	3 090 000 Kč
Měsíční renta	14 305 Kč

(zdroj: vlastní zpracování)

Z výše uvedené tabulky 32 vidíme, že je potřeba si odkládat 10 300 Kč měsíčně, aby zmíněná žena mohla mít ve svých 65 letech připravenou rezervu 3 090 000 Kč. Z této rezervy poté bude každý měsíc po dobu 18 let čerpat 14 305 Kč. Pokud k tomu připočteme rentu od státu ve výši 5 741 Kč, tak se žena může v důchodu radovat z částky 20 046 Kč měsíčně.

Druhou variantou přípravy prostředků do důchodového věku je doplňkové penzijní spoření. V příkladě u DPS využijeme společnost ČSOB, kde je průměrné zhodnocení 4,55 %.

Tabulka 33 výpočet odkládání do DPS – ČSOB

Měsíční úložka	9 300 Kč
Státní dotace	230 Kč
Doba	25 let
Zhodnocení	4,55 %
Vloženo	2 232 000 Kč
Na konci	3 118 989 Kč
Měsíční renta	14 439 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle https://www.csob-penze.cz/kalkulacky/?gclid=CjwKCAjw5pShBhB_EiwAvmnNV_TaHzn599VatRJ7fHI5is7o4OXBAALIWRp6AIzfzIk7wYp2WGPZ6BoCKpsQAvD_BwE)

Ve výše uvedeném výpočtu v tabulce 33 můžeme vidět, že zhodnocení je zde lepší, tedy 4,55 %. I přes to, že zhodnocení je zde vyšší, tak měsíční úložka je na jednotlivce s příjmem 20 000 Kč měsíčně dost vysoká. Úložka by v tomto případě měla být 9 300 Kč měsíčně. Pokud by žena k odkládání si do důchodu vybrala program DPS, tak díky zhodnocení vydělá pouze 831 789 Kč za 25 let.

Poslední a třetí variantou odkládání si peněz na důchod jsou otevřené podílové fondy. Aktuálně nejlepší program na přípravu finančních prostředků na 25 let je otevřený podílový fond od investiční společnosti Conseq. Společnost Conseq je česká společnost, která má více než 500 000 klientů a zároveň objem aktiv ve výši více než 120 mld korun (k 31.12.2022). (<https://www.conseq.cz/o-spolecnosti/historie-skupiny-conseq>). Konkrétně se jedná o Active Invest, kde je zhodnocení za posledních 5 let 7,21 %. (<https://www.conseq.cz/investice/prehled-fondu/active-invest-dynamicky>)

Tabulka 34 výpočet odkládání do OPF – Conseq

Měsíční úložka	3 800 Kč
Státní dotace	0 Kč
Doba	25 let
Zhodnocení	7,21 %
Vloženo	1 140 000 Kč
Na konci	3 096 229 Kč
Měsíční renta	14 334 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle

https://www.mojeinvestice.cz/?gclid=Cj0KCQjwiZqhBhCJARIsACHHEH9p2Fuq2Wh0eT93oyNRPpcAbzEVTNwE2yVh3iUfLPPF9LMr6tuCHI5gaAs-cEALw_wcB#calc)

V poslední tabulce 34 a výpočtu otevřených podílových fondů vychází, že žena, které zbývá do důchodu 25 let si může odkládat 3 800 Kč měsíčně. Díky této měsíční úložce je schopna si za takto dlouhou dobu naspořit 1 956 229 Kč. Částku 3 09 229 Kč poté může měsíčně čerpat po dobu 18 let v částkách 14 334 Kč měsíčně. S připočítáním renty od státu 5 741 Kč se žena dostane na měsíční důchod ve výši 20 075 Kč, což byl její prvotní požadavek.

V posledním příkladu se zaměříme na muže, kterému do důchodu zbývá pouhých 10 let. Za celou dobu svého života na důchod nemyslel a v současné chvíli má požadavek do důchodu 15 000 Kč. Vychází ze svého aktuálního příjmu 15 000 Kč. Tomuto muži je aktuálně 55 let, od státu tedy získá 6 440 Kč měsíčně. Je tedy potřeba, aby si vytvořil rezervu ve výši 1 540 800 Kč. Z této rezervy poté může čerpat zbylých 8 560 Kč.

V prvním výpočtu máme opět odkládání si peněz na běžný účet, kde je zhodnocení opět 0 %.

Tabulka 35 výpočet odkládání na běžný účet

Měsíční úložka	12 840 Kč
Státní dotace	0 Kč
Doba	10 let
Zhodnocení	0 %
Vloženo	1 540 800 Kč
Na konci	1 540 800 Kč
Měsíční renta	8 560 Kč

(zdroj: vlastní zpracování)

Při prvním výpočtu v tabulce 35 vidíme, že jeho aktuální úložka po dobu deseti let by měla být 12 840 Kč. Vzhledem k jeho současnému příjmu 15 000 Kč měsíčně není tato úložka zcela reálná.

Druhou variantou výpočtu máme opět doplňkové penzijní spoření od společnosti ČSOB se zhodnocením 4,55 %.

Tabulka 36 výpočet odkládání do DPS – ČSOB

Měsíční úložka	10 900 Kč
Státní dotace	230 Kč
Doba	10 let
Zhodnocení	4,55 %
Vloženo	1 308 000 Kč
Na konci	1 554 082 Kč
Měsíční renta	8 633 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle https://www.csob-penze.cz/kalkulacky/?gclid=CjwKCAjw5pShBhB_EiwAvmnNV_TaHzn599VatRJ7fHI5is7o4OXBAALIWRp6AIzfzIk7wYp2WGPZ6BoCKpsQAvD_BwE)

U výpočtu doplňkového penzijního spoření v tabulce 36 se nám měsíční částka velmi nezměnila. Nicméně ani tato částka není pro člověka, který vydělává 15 000 Kč měsíčně reálná.

Poslední variantou jsou opět otevřené podílové fondy. Na takto krátkou dobu deseti let nejlépe vychází společnost Conseq, opět program Active Invest se zhodnocením 7,21 %.

Tabulka 37 výpočet odkládání do otevřených podílových fondů

Měsíční úložka	9 000 Kč
Státní dotace	0 Kč
Doba	10 let
Zhodnocení	7,21 %
Vloženo	1 080 000 Kč
Na konci	1 566 850 Kč
Měsíční renta	8 704 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle

https://www.mojeinvestice.cz/?gclid=Cj0KCQjwiZqhBhCJARIsACHHEH9p2Fuq2Wh0eT93oyNRPpcAbzEVTNwE2yVh3iUfLPPF9LMr6tuCHI5gaAs-cEALw_wcB#calc)

Při posledním výpočtu v tabulce 37 je možné vidět, že měsíční částka se opět velmi nezměnila. Je to tím, že tomuto muži zbývá do důchodu pouze 10 let. Tedy má 10 let na to, aby si naspořil dostatečnou částku na dobužití 15 let.

Dle všech výpočtů můžeme vidět, že je velmi důležitá především volba programu. Na krátkou dobu, což je zhruba 10 let do důchodu, je nejlepší variantou odkládání si peněz do otevřeného podílového fondu nebo na penzijní připojištění či doplňkové penzijní spoření. Na kratší dobu, než je 10 let se nevyplatí si odkládat do OPF, jelikož se jedná o fondy, které se na trhu hýbou a na dobu kratší 10 let je tato varianta velmi riziková. Poté záleží i na správné volbě otevřených podílových fondů. Zde je potřeba zhodnotit roční úrok, jistotu a riziko vložených prostředků. Ke správné volbě programu či společnosti nejvíce pomůže správně proškolený a licencovaný finanční specialista. Nicméně i finančního specialistu je důležité si vybrat správně. Existují různí pojišťováci, dealeři nebo finanční poradci, kteří chtějí klienta pouze ošidit či okrást. Je tedy vhodné si vybrat finančního specialistu, který zastupuje pouze klienty a alespoň 40 institucí, díky kterým může klientovi nabídnout tu nejlepší variantu.

5 Výsledky a diskuse

Z předchozí praktické části, kde jsem dělala dotazníkové šetření a zároveň porovnání výpočtů různých programů na trhu jsem se dozvěděla velmi zajímavé informace. Je zde vidět, že z celkem 96 respondentů si 71,9 % respondentů spoří nějakým způsobem na důchod. Nejčastějším způsobem odkládání si peněz jsou penzijní fondy, kde na penzijní fondy odpovědělo 67,2 % respondentů. Druhou nejčastější formou přípravy na důchod byl běžný účet. Nejvíce překvapivou odpovědí u této otázky byla odpověď jednoho respondenta, který si myslí, že se důchodu nedožije. Otázka, která se tomu nabízí je: „A co když ano?“. Poté bude tento respondent hodně překvapen z výše státního důchodu a zároveň již nebude mít čas se na tuto špatnou situaci připravit. Nejčastější částka odkládání si peněz do penzijního fondu je 300, 500 a 1 000 Kč. Při tomto ukládání mají lidé aktuální státní dotaci ve výši 90, 130 a 230 Kč měsíčně. Na přelomu roku 2012 a 2013 se státní dotace u penzijních fondů změnila, proto není možné se na státní dotaci spoléhat a doufat, že aktuální výše takto bude do našich 65 let. Polovina respondentů nevěděla, v jaké výši je jejich aktuální státní dotace.

Je smutné, že 74 % všech respondentů se nechce spoléhat na stát v tom, že nám stát vyplatí adekvátní důchod. Velký počet respondentů má představu svojí výše důchodu vyšší, než kolik si myslí, že získají od státu, až nastane čas odchodu do důchodu. Celkem 76 respondentů očekává snížení svých příjmů ve svých 65 letech a odchodu do důchodu. S tím souvisí i to, že 42 respondentů předpokládá snížení zároveň i životní úrovně. Z celého dotazníku vyplývá, že až tito respondenti půjdou do důchodu, budou vznikat různé exekuce, insolvence a nezaplacené účty, jelikož si 57,3 % lidí myslí, že nebudou schopni z měsíčního důchodu platit své fixní měsíční náklady.

V druhé části praktické části diplomové práce jsem se zaměřila na praktický výpočet různých variant. Zde je vidět, že je velmi důležitá volba správného programu. Dle výpočtů vidíme, že penzijní připojištění či doplňkové penzijní spoření není správnou variantou odkládání si peněz do důchodu. Je to zejména z důvodu nízkého zhodnocení, které je v průměru 3,69 % (3,69 % je průměr zhodnocení za všechny penzijní společnosti – Allianz, Conseq, Česká spořitelna, ČSOB, Generali, KB, NN, Rentea a Uniqa). Poslední variantou spoření bylo ukládání si peněz pod polštář, či na běžný účet. Zde je zhodnocení 0 %, což znamená, že nejlepší variantou je, že se mi peníze nezhodnotí vůbec. Bohužel pokud tam finanční prostředky necháme dlouhodobě ležet, začnou se nám znehodnocovat vlivem

inflace. Inflace činila v roce 2022 15,1 % (<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-prosinec-2022>).

S výběrem té nejlepší společnosti a nejlepšího programu na trhu nám vždy poradí vyškolený specialista. Je ale potřeba, aby tento specialista nezastupoval pouze jednu společnost, ale nejlépe všechny. Na trhu je celkem 114 finančních institucí, které mohou být využity pro přípravu prostředků do důchodu. Je to 60 investičních společností, 10 penzijních společností a 44 bank (<https://www.penize.cz/financni-institute>). Z toho každá instituce má několik programů, fondů, investičních strategií, mezi kterými kdyby si měl člověk sám vybrat, stráví nad zjišťováním potřebných informací i několik dní, nebo i měsíců.

6 Závěr

V závěru práce se zaměřím především na doporučení, jak aktuální důchodovou situaci řešit. Prvním, i když ne zcela reálným řešením je zvýšení věku pro odchod do důchodu. S tím by souviselo zlepšení zdravotnictví. To znamená zlepšit životní i pracovní podmínky a zabránění šíření infekčních a hromadných onemocnění. Tím myslím nařízení mimořádného opatření při epidemii nebo podezření na ni, případné omezení cestování, zákaz konání kulturních akcí, očkování, které může poskytnout obvodní lékař či hygienická stanice. Se zlepšením zdravotnictví souvisí i kontrola hygieny, která stanovuje základní požadavky a limity na pitnou vodu, zda je vše správně plněno. Zda jsou dodržovány hygienické požadavky na koupalištích, v bazénech, saunách nebo ve studnách. Další oblasti, co je potřeba kontrolovat jsou podmínky vnitřních prostor budov – v zaměstnání např. počet zaměstnanců, dostatek světla, vzduchu, minimální teplota na pracovišti, čistota, tekoucí voda, toalety, zákaz kouření apod. Samozřejmě je potřeba kontrolovat a dodržovat podmínky zdravotnických zařízení a sociálních ústavů – počet pacientů a lůžek, čistota, sterilita, izolace, bezpečná likvidace biologického odpadu apod. Další variantou je kontrola zdrojů hluku, vibrací a záře u veřejných podniků, na letištích, nádražích a na stavbách. Poslední možností ke kontrole a zlepšení je kontrola vzduchu, konkrétně emisí, stupně znečištění, smogu, radiace nebo infekcí šířících se vzduchem. Nejlepší je předcházení prevence šíření infekčních chorob. Je možné tomu předcházet očkováním, hlášením infekčních nemocí (především pohlavně přenosné choroby), speciálním zařízením (dezinfekce – odhmyzení, deratizace – boj proti hlodavcům), sankcemi (za neoznámení, za porušení) a povinnými testy (u potravin, dárcovství krve).

Další možností je zvýšení státního rozpočtu, ze kterého bude čerpáno pro financování důchodů nebo zásadní změna v demografickém vývoji.

Nejvhodnějším řešením je zásadní reforma státních důchodových systémů, které jsou založeny na průběžném způsobu financování (Revenda, Mandel, Kodera, Musílek, Dvořák, Brada, 2004, s.188). Nejhlavnějším důvodem reformy není to, aby měli lidé důstojné stáří, ale aby se snížil, či dokonce vynuloval schodek ve státním rozpočtu.

Nicméně nejdůležitějším krokem je, aby každý občan České republiky převzal finanční odpovědnost. Tuto odpovědnost mají manželé vůči sobě, rodiče vůči svým dětem, tzn. že užijí a zajistí svoji rodinu. Děti zpravidla finanční odpovědnost nemají, protože nepřinášejí do rodiny žádný příjem. Finanční odpovědnost má ale i jedinec sám vůči sobě.

Příprava finančních prostředků do důchodového věku je zásadním krokem ke spokojené budoucnosti. Je nutné si tedy dlouhodobě tvořit finanční rezervu do budoucna, na stáří a nespolehat se na to, že člověk dostane něco od státu. Nejhorší možnou variantou je, aby důchodce živili jejich děti. Je potřeba se zabezpečit do důchodového věku sám. Samozřejmě čím dříve si začne člověk odkládat finanční prostředky na stáří, tím to pro něj bude lepší, protože na to, aby si vytvořil dostatečně velkou rezervu, jim bude stačit odkládat si menší částku.

K tomu bych ráda zmínila článek, který vydalo idnes.cz (https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/je-vam-petaticet-zacnete-setrit-na-duchod-jinak-budete-zit-za-5-tisic.A100515_1385156_ekonomika_spi). O důchodové reformě se v médiích často spekuluje. Ale bohužel tyto zprávy, které média prezentují většinou nebývají objektivní. Nejlepší článek, který o důchodové reformě kdy vyšel je právě tento. Dříve byl publikovaný Mladou frontou DNES, nyní ho publikuje idnes.cz. Zde se píše o tom, že pokud chce člověk důstojné stáří, je potřeba, aby si sám spořil. Protože člověk, kterému je dnes 35 let, dostane v důchodu pouze kolem 5 000 Kč. Pro vládu je prioritní, aby se nezadlužovala, aby nezadlužovala stát a aby měla vyrovnaný státní rozpočet. Co se týká obyvatelstva, tak vládě jde pouze o to, aby lidé v ČR neklesli pod hranici chudoby. Částka životního minima je aktuálně 4 860 Kč (<https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum>). Stát to tedy nedělá proto, aby si zde důchodci užívali průměrných důchodů, které jsou kolem 10 000 Kč, ale aby se lidé nedostali pod hranici chudoby. Vlastní spoření tedy nebude jen určité přilepšení do důchodového věku, ale hlavním zdrojem obživy. A člověk, který bude chtít mít důstojné stáří, tak si musí začít spořit. S tím souvisí i další část článku, kde se píše o tom, jak to funguje na západě, který je nám často dáván za příklad. Na Západě jsou lidé automaticky zvyklí si odkládat nejméně 10 % ze svého platu už od první výplaty. To znamená, že rodiče své děti naučili, odkládat si ze své výplaty 10 %, aby si vytvořili solidní důchod. Pokud zde někdo vydělává 10 000 Kč, tak si odkládá 1 000 Kč, pokud někdo vydělává 100 000 Kč, odkládá si 10 000 Kč. Velkou výhodou je to, že když si takto odkládají už od mladého věku (první výplaty), dokáží si vytvořit dostatečně velkou rezervu, aby si pak užili důstojné stáří. Tato varianta odkládání si finančních prostředků v ČR bohužel nefunguje. A to z toho důvodu, že zde byl komunistický režim. To fungovalo tak, že stát lidem sliboval, že se o ně postará. Tedy si lidé neuměli spořit, nebyli na to připraveni. V dnešní době je zde už řadu let kapitalismus, ale bohužel to stále někteří lidé nezměnili. To

znamená, že rodiče nás nepřipravili ani nevychovali způsobem, že bychom si měli spořit do důchodového věku, protože všichni spoléhali na stát. Ale toto není možné dál aplikovat, protože stát na to skutečně nemá a je potřeba si nutně začít spořit. V tomto článku zároveň reaguje jedna paní, která se ptá, kde na to má vzít peníze, když splácí hypotéku a má malé dítě. Odborníci jí odpovídají, že je to otázka priorit – kolik stojí cigarety, alkohol, kino, zábava, sport, značkové oblečení, elektronika, kterou si člověk kdysi pořídil z důvodu nutnosti, ale nyní tyto věci leží v rohu. To samé hračky pro děti. To znamená, že to je otázka nastavení priorit. Ale určitě každý tady je schopný si odkládat alespoň minimálně těch 10 % ze svého příjmu. Další věc, která je s tím hodně spojena je zdravotnictví. Nejvíce potřebují zdravotní pomoc důchodci. Stačí lidé mají více zdravotních problémů, takže těchto služeb využívají častěji, než mladí lidé. U zdravotnictví ale nastává takový trend, že na nás přenáší spoluúčast. Již dnes člověk platí za různé procedury, preparáty u lékaře, za léčbu. A tato dnešní spoluúčast by se měla podle odhadu zdvojnásobit. Proto je potřeba se na svůj důchod připravit i z tohoto důvodu a mít dostatečné rezervy.

S tímto článkem souvisí další doporučení na lepší situaci v důchodu. Řešením této situace je včasná příprava a spoření do důchodového věku. Jelikož z výše uvedeného článku víme, že aktuální aktivně pracující lidé nikdo na situaci odkládání peněz nepřipravil, je potřeba se na to zaměřit u mladších generací. Proto je mé další doporučení zavést povinnou výuku finanční gramotnosti na základních školách, středních školách s maturitou, bez maturity a vysokých školách. Nicméně je potřeba, aby tento předmět vyučoval člověk, který tomu opravdu rozumí – tedy ne člověk, který se o této problematice dozvěděl z knížek a v praxi s tím nemá zkušenosti, ale opravdu člověk z praxe. Proto by tento předmět měl vyučovat člověk, který se v tom denně pohybuje – správný finanční specialista. Tento člověk by do školy pravidelně dojížděl a učil tyto děti, jak začít zacházet se svou první výplatou, jak se správně připravit na vstup do samostatného života a především, jak a kam nejlépe investovat své finanční prostředky, aby si zajistil kvalitní stáří a důchod. Díky tomu, že budou mladí lidé vědět, jak investovat, budou moci do důchodu odejít v nižším věku a o to víc si stáří užít. Je tedy potřeba, aby se lidé naučili odkládat si od své první výplaty. Tedy aby mysleli už v mladém věku na budoucnost.

Dalším možným řešením situace může být eliminace negativního demografického vývoje, tedy ve smyslu stárnutí lidí. V případě, že by se povedlo zvýšit porodnost, znovu by došlo ke změně poměru mezi aktivně pracujícími a důchodci. Zároveň by vyšší porodnost

měla pozitivní dopad na současné saldo ve státním rozpočtu. Dalším řešením může být i import přispěvatelů ze zahraničí, tzn. imigrace pracovníků.

Řešením s přeplněnými domovy pro seniory je především zařízení nových domů, či více lůžek ve stávajících zařízeních. Nové domy by se měly vybudovat především do roku 2035, kdy půjde do důchodu tzv. generace Husákových dětí, tedy silná generace ze 70. let. Pokud by domovy do té doby nebyly vybudované, byla by tím pádem velmi nízká kapacita v domovech pro důchodce. V dnešní době chce většina seniorů dožít ve vlastním bytě či domě. Nicméně toto bohužel není možné, jelikož se o seniory nemá kdo postarat – pokud bydlí sami. Proto je také důležité, aby stát více podpořil službu domů, kdy všechny služby z domova pro seniory budou poskytovány lidem ve svých vlastních domech a bytech. Zároveň by bylo velmi dobrým řešením spojit všechny domy s pečovatelskou službou se školkou. Je důležité, aby se neustále navazovaly mezigenerační kontakty, kdy by důchodci navštěvovali školky, či děti přivést k seniorům. V první řadě by se děti již od mala naučili úctu ke stáří a zároveň by děti mohli zpříjemnit den seniorům.

Posledním řešením je především domluva všech politických stran, které budou řešit především dobro svých obyvatel. Zároveň je potřeba, aby se tyto strany k důchodové problematice vraceli častěji než jen v období před volbami. Nicméně tuto variantu řešení bohužel neovlivním, proto je nejdůležitější nespolehat na stát a politické strany a připravit se na důchod samostatně ve vlastním, správně nastaveném, programu.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura:

KLÍNSKÝ, Petr a Otto MÜNCH. Ekonomika: pro ekonomická lycea a ostatní střední školy. Druhé, upravené vydání. Praha: Fortuna, 2008. ISBN 978-80-7373-033-8.

KLÍNSKÝ, Petr a Otto MÜNCH. Ekonomika pro obchodní akademie a ostatní střední školy. 4., upr. vyd. Praha: Eduko, 2011. ISBN 978-80-87204-48-1.

REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK, Petr DVOŘÁK a Jaroslav BRADA. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-726-1031-7.

SYNEK, Miloslav. Podniková ekonomika. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2002. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-736-7.

VOSTATEK, Jaroslav. Sociální a soukromé pojištění. Praha: Codex Bohemia, 1996. ISBN 80-85963-21-3.

Online:

Animované stromy života | ČSÚ. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/animovane_stromy_zivota

APS ČR - Asociace penzijních společností ČR [online]. Copyright © [cit. 25.03.2021]. Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2021/02/Zhodnocen%C3%AD-PF-TF.pdf>

Conseq - Active Invest Dynamický. Conseq - Homepage [online]. Dostupné z: <https://www.conseq.cz/investice/prehled-fondu/active-invest-dynamicky>

Conseq - Historie skupiny Conseq. Conseq - Homepage [online]. Dostupné z: <https://www.conseq.cz/o-spolecnosti/historie-skupiny-conseq>

č.j. MPSV 2019-48253 přehled registrovaných domovů pro seniory- domovů se zvláštním režimem. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/c-j-mps-2019-48253-prehled-registrovanych-domovu-pro-seniory-domovu-se-zvlastnim-rezimem>

ČSSZ. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Dostupné z: https://www.cssz.cz/web/cz/prehledy-o-poctech-klientu#section_1

Důchodová komise | Další web používající WordPress. Důchodová komise | Další web používající WordPress [online]. Dostupné z: <http://duchodovakomise.cz/>

Důchodová statistika. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Dostupné z: https://www.cssz.cz/web/cz/duchodova-statistika#section_1

Invalidní důchod 2021: podmínky, nárok a výše - Měsíc.cz. Měsíc.cz - váš průvodce finančním světem [online]. Copyright © 1998 [cit. 24.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/socialni-davky/duchody/invalidni-duchod/>

Kolektivní investování - Co je to a jak funguje? » Finex.cz. Finanční magazín Finex.cz - Objektivní průvodce světem financí [online]. Copyright © 2014 [cit. 29.11.2020]. Dostupné z: https://finex.cz/kolektivni-investovani/?gclid=Cj0KCQiAh4j-BRCsARIsAGeV12AmpCAvzZvfWB4k5Znludyvi-nv7PMh5vZ1pU6dwYws35rGleO7_NwaAm7FEALw_wcB

Kontakty. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 07.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/kontakty>

Míra inflace v ČR v lednu 2021 | ČSÚ v Pardubicích. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xe/mira-inflace-v-cr-v-lednu-2021>

Myslete na investování | UNIQA. Myslete na investování | UNIQA [online]. Copyright © UNIQA 2021 [cit. 25.03.2021]. Dostupné z: <https://investice.uniqa.cz/informace-pro-investora/reporty-fondu/obsah/programy-pravidelneho-investovani/>

Největší databáze domovů pro seniory a domů s pečovatelskou službou. Najděte ten pravý domov důchodců podle vašich představ! | můjdůchod.cz. Vyhledávání bydlení, domovů a služeb pro seniory | můjdůchod.cz [online]. Copyright © 2021 můjdůchod.cz, s.r.o. [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mujuduchod.cz/typy-sluzeb>

O nadaci | Krása pomoci. Krása pomoci [online]. Copyright © Krasapomoci.cz [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.krasapomoci.cz/o-nadaci/>

Odpracované roky: Vše, co se počítá do důchodu | České důchody. České důchody: Vše o důchodech, vysvětleno lidsky a jasně [online]. Copyright © 2021 [cit. 24.03.2021]. Dostupné z: <https://ceskeduchody.cz/navody/odpracovane-roky-pro-duchod-co-se-pocita-nahradni-doba>

Počet důchodců v krajích ČR - Česká správa sociálního zabezpečení - otevřená data. Základní informace - Česká správa sociálního zabezpečení - otevřená data [online]. Copyright © 2021 [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/web/otevrena-data/graf-pocet-duchodcu-v-krajich-cr>

Počet zaměstnanců ČSSZ dle věku v roce - Česká správa sociálního zabezpečení - otevřená data. Základní informace - Česká správa sociálního zabezpečení - otevřená data [online]. Copyright © 2021 [cit. 07.03.2021]. Dostupné z: <https://data.cssz.cz/graf-pocet-zamestnancu-cssz-dle-veku-v-roce>

Průvodce. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz>

Sportka a Šance – pravidla, pravděpodobnost výhry. Hazardní hry, loterie a sázky – pravidla, tipy, doporučení [online]. Copyright © 2007 [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.hazardni-hry.eu/loterie/sportka.html>

Starobní důchod - Česká správa sociálního zabezpečení. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Copyright © [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/starobni- Duchod>

Starobní důchod podrobně - Česká správa sociálního zabezpečení. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Copyright © [cit. 28.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/starobni- Duchod- podrobne>

Statistické ročenky - Česká správa sociálního zabezpečení. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Copyright © [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/statisticke-rocenky>

Varianty politických stran. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/varianty-politickych-stran>

Vysvětlení: Jak se počítá důchod | České důchody. České důchody: Vše o důchodech, vysvětleno lidsky a jasně [online]. Copyright © 2021 [cit. 24.03.2021]. Dostupné z: <https://ceskeduchody.cz/navody/jak-se-pocita-starobni- Duchod>

Změna výše minimálních záloh OSVČ v roce 2019 - Česká správa sociálního zabezpečení. Úvod - Česká správa sociálního zabezpečení [online]. Copyright © [cit. 24.03.2021]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/zmena-vyse-minimalnich-zaloh-osvc-v-roce-2021>

Životní a existenční minimum. Průvodce [online]. Copyright © [cit. 27.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum>

Článek:

[online]. Dostupné z: http://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/je-vam-petatricet-zacnete-setrit-na-duchod-jinak-budete-zit-za-5-tisic.A100515_1385156_ekonomika_spi

8 Seznam obrázků a tabulek

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 počet odpracovaných let.....	19
Obrázek 2 pokles chudoby	27
Obrázek 4 demografický vývoj	31

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 počet odpracovaných let – invalidní důchod.....	21
Tabulka 2 důchodový věk	28
Tabulka 3 výše státního důchodu.....	30
Tabulka 4 zhodnocení PS	34
Tabulka 5 výše státního příspěvku PP	35
Tabulka 6 výše státního příspěvku DPS.....	36
Tabulka 7 nová výše státního příspěvku DPS	37
Tabulka 8 věk respondentů.....	41
Tabulka 9 vzdělání respondentů	42
Tabulka 10 výše měsíčního příjmu respondentů	42
Tabulka 11 zdroj příjmu respondentů	43
Tabulka 12 místo bydliště respondentů.....	43
Tabulka 13 kraj respondentů	44
Tabulka 14 spoření do důchodu.....	44
Tabulka 15 formy spoření do důchodu	45
Tabulka 16 měsíční úložka.....	45
Tabulka 17 penzijní fondy respondentů.....	46
Tabulka 18 měsíční úložka do penzijního fondu	46
Tabulka 19 státní dotace.....	47
Tabulka 20 bezpečnost peněz v penzijním fondu	47
Tabulka 21 spoléhání na stát	48
Tabulka 22 úloha spoření na důchod	48
Tabulka 23 výše výnosu vs. jistota	49
Tabulka 24 očekávání snížení příjmů v důchodu	49
Tabulka 25 očekávání snížení kvality života v důchodu	49
Tabulka 26 pokrytí nákladů z důchodu	50
Tabulka 27 představa výše důchodu	50
Tabulka 28 představa důchodu od státu	51
Tabulka 29 výpočet odkládání na běžný účet.....	52
Tabulka 30 výpočet odkládání do DPS.....	52
Tabulka 31 výpočet odkládání do OPF Amundi	53
Tabulka 32 výpočet odkládání „pod polštář“	54
Tabulka 33 výpočet odkládání do DPS – ČSOB	55
Tabulka 34 výpočet odkládání do OPF – Conseq.....	56
Tabulka 35 výpočet odkládání na běžný účet.....	57
Tabulka 36 výpočet odkládání do DPS – ČSOB	57
Tabulka 37 výpočet odkládání do otevřených podílových fondů.....	58

